

**NAISJÄRJESTÖJEN KESKUSLIITTO**  
-  
**KVINNOORGANISATIONERNAS  
CENTRALFÖRBUND**

---

**TOIMINTAKERTOMUS 2016**



## **SISÄLLYSLUETTELO**

Puheenjohtajalta ja pääsihteeriltä

### **1. VAIKUTTAMINEN NAISTEN ASEMAN, SUKUPUOLTEN VÄLISEN TASA-ARVON JA TYTTÖJEN JA NAISTEN IHMISOIKEUKSIEN EDISTÄMISEKSI**

- Vaikuttaminen kansalliseen tasa-arvopolitiikkaan
- Kannanotot ja vaikuttamistilaisuudet
- Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitusohjelmatavoitteiden 2015 – 2019 edistäminen
- Kuntavaalien 2017 tavoitteiden linjaaminen ja tasa-arvotietoisuuden ylläpitäminen yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa
- Yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-vuotisjuhlavuoden esillä pitäminen ja naisten poliittisen vaikuttamisen edistäminen
- Suurten yhteiskunnallisten uudistusten sukupuolivaikutusten etukäteisarvioinnin vaatiminen, mm. sote-uudistus ja kuntien tulevat tehtävät
- 100 tasa-arvotekoa vaikuttamisen välineenä

### **2. YHTEISTYÖ JÄSENJÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN KANSSA**

- Jäsenjärjestöyhteistyön vahvistaminen yhdessä liiton uuden puheenjohtajan kanssa
- Kansalliseen verkostoyhteistyöhön osallistuminen
- Verkostoituminen vaikuttamisessa
- Yhteistyöhankkeet ja tapahtumat

### **3. VIESTINTÄ VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ**

- Tasa-arvovaikuttamisen tehostaminen
- Sähköinen viestintä ja näkyvyyden lisääminen

### **4. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ**

- YK:n naisten asemaa käsittelevä toimikunta CSW
- European Women´s Lobby EWL
- Pohjoismainen verkostoituminen ja vaikuttaminen
- Muu kansainvälinen yhteistyö

### **5. TOIMINTARESSURSSIEN TURVAAMINEN JA HALLINNON KEHITTÄMINEN**

- Talouskertomus, hallinto
- Sääntömuutos
- Kunniapuheenjohtaja ja kunniajäsened
- Hallitus
- Tilintarkastajat ja toiminnantarkastajat
- Keskusliiton toimisto ja työntekijät
- Työvaliokunta ja toimikunnat
- Toimikuntien toiminta vuonna 2016

### **6. LIITON KOKOUKSET JÄSENJÄRJESTÖT**



- Muutokset jäsenkunnassa
- Jäsenjärjestöjen merkivuodet 2015

## **Vaikuttavuutta tasa-arvotiedoilla #naisjärjestöt #tasaarvo100**

### **105-vuotias Naisjärjestöjen Keskusliitto, 59 jäsenjärjestöä, 400 000 jäsentä**

Naisjärjestöt kestävät aikaa ja meitä tarvitaan edelleen. Vuonna 2016 oli kulunut 105 vuotta siitä kun Aleksandra Gripenberg perusti Naisjärjestöjen Keskusliiton. Tämän ajan järjestöemme sukupolvi toisensa jälkeen on puolustanut naisten oikeuksia ja sukupuolten tasa-arvoa. Yhteensä 59 jäsenjärjestöstämme vanhin on jo yli 160-vuotias, nuorimmat vain muutaman vuoden. Erityisesti historian naisten ponnistelut sukupuolten tasa-arvon puolesta oli mielissämme kun vietimme vuonna 2016 naisten täysien poliittisten oikeuksien 110-vuotisjuhlavuotta ja Miina Sillanpään syntymän 150-vuotisjuhla. Kulunut vuosi 2016 jälleen kerran osoitti, että naisten ja tyttöjen puolesta puhuminen on edelleen maailmanlaajuisesti ja kansallisesti tärkeää ja että kaikkia meitä tarvitaan.

### **100 tasa-arvotekoa vuoden tasa-arvoteko**

Yhdessä Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kanssa luotsaamamme Suomen itsenäisyyden juhlavuoden hanke 100 tasa-arvotekoa osoittautui menestyksekkääksi tavaksi kiinnittää huomiota naisten oikeuksiin yhteiskunnassamme. Mukana on 38 sitoutunutta kumppanitahoa, suuri joukko naisjärjestöjä, mm. kaikista eduskuntapuolueiden naisjärjestöistä, Helsingin kaupunki, Yleisradio ja Kuntaliitto. Tasa-arvotekoja vuonna 2016 julkistettiin jo yli 40 ja uusia hankkeita ilmoittautuu jatkuvasti mukaan. Mukana on jo järjestöjä, yliopistoja, kaupunkeja ja mm. Puolustusvoimat, Tilastokeskus ja Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitos. Pelkästään ulkoministeriö on sitoutunut yli 150 tasa-arvotekoa tekemiseen ja muita ministeriöitä, mm. opetus- ja kulttuuriministeriö, on ilmoittautunut tärkeillä teoilla mukaan. Presidentti **Tarja Halonen** johtaa 36 korkeaa-arvoisen osallistujan kunniatoimikuntaa, joka osaltaan vie työtä eteenpäin. Helsingin kaupungin juhlasalissa joulukuussa yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa järjestetty 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuus keräsi lähes 400 kaikenikäistä naista ja yli 30 näytteilleasettajaa. Tilaisuuden tunnelma oli hurmoksellinen ja ikimuistoinen. 100 tasa-arvotekoa -hankkeessa valittiin vuoden 2016 tasa-arvotekoksi. Yhteinen työmme jatkuu kuluvana vuonna ja haluamme jatkaa työtä myös juhlavuoden jälkeen.

### **Vahvaa vaikuttamista, yhteistyötä ja viestintää**

Vaikutimme vuoden 2016 aikana mm. hallituksen tasa-arvo-ohjelmaan, siihen, että Suomessa on jatkossakin tasa-arvovaltuutettu ja valtuutetun toimisto ja että naisiin kohdistuva väkivalta mainitaan uudessa auttavassa puhelimesta. Annoimme 18 yhteistä kannanottoa, 5 lausuntoa ja lähetimme 8 uutiskirjettä, jotka kaikki tavoittavat laajasti jäsenjärjestöjämme, sidosryhmiä ja mediaa. Vaikutimme päivittäin päätöksenteosta, taloudesta, terveydestä, turvallisuudesta ja koulutuksesta Twitterissä ja Facebookissa. Järjestimme vuoden 2016 aikana lähes 20 vaikuttamistilaisuutta ja olimme mukana viikoittain jäsenjärjestöjemme ja sidosryhmiemme tilaisuuksissa. Yhdessä linjasimme naisjärjestöjen näkemykset kuntavaalien tavoitteiksi.

Naisjärjestöjen Keskusliiton syyskokouksessa neljälle hallituspaikalle oli 10 vahvaa ehdokasta. Saimme vuonna 2016 mukaan neljä uutta ja hyvin merkityksellistä jäsenjärjestöä: Monika-Naiset liitto ry, WIFT Finland ry, Ruseti – Valtakunnallinen vammaisten naisten yhdistys ja Suomen sairaanhoitajaliitto ry. Nämä upeat järjestöt rikastuttavat jo ennestään monipuolista jäsenistöämme osaamisellaan ja näkyvyydellään ja ilahduttavat meitä suuresti kaikin tavoin.

### **Naisjärjestöjen talous haasteellista**

Kaiken tämän keskellä on todettava, että naisjärjestöt elävät taloudellisten reunaehtojen suhteen hyvin haastavaa aikaa. Aktiivisesta toiminnasta huolimatta Naisjärjestöjen Keskusliiton valtiontuki jatkoi laskuaan, nyt peräti 14 prosenttia, ja lopullinen tuki on vain 136 000 euroa. Tässä on mukana eduskunnan myöntämä lisämääräraha. Vaikka pyrimme

löytämään muuta rahoitusta erityisesti hankkeillemme ja katsomaan tulevaan, on tilanne taloudellisesti vaikea ja siihen on tulevaisuudessa saatava muutos.

### **Jäsenjärjestöt, yhteistyökumppanit: Suuri kiitos!**

Lämmin kiitos siitä, että te jäsenjärjestöt olette olleet tässä kaikessa yhteisessä työssämme mukana: keskustelemassa, linjaamassa, vaikuttamassa, välittämässä yhteistä viestiä. Ilman teitä työmme ei olisi mahdollista. Suuri kiitos kaikille erinomaisille yhteistyökumppaneillemme niin eri teemojen eteenpäin viemisestä kuin meille naisjärjestöille välttämättömästä taloudellisesta tuesta.

Olemme yhdessä kaikkien naisten ja tyttöjen puolella, niin meillä kuin maailmalla.

Hyvää itsenäisyyden juhluvuotta ja tasa-arvotekoja toivottaen,

### **Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry**

*puheenjohtaja Eva Biaudet*

*pääsihteeri Terhi Heinilä*

## **1. VAIKUTTAMINEN NAISTEN ASEMAN, SUKUPUOLTEN VÄLISEN TASA-ARVON JA TYTTÖJEN JA NAISTEN IHMISOIKEUKSIEN EDISTÄMISEKSI**

### **Vaikuttaminen kansalliseen tasa-arvopolitiikkaan**

Hallituksen tasa-arvo-ohjelma vuosille 2016–2019 hyväksyttiin valtioneuvoston periaatepäätöksenä 4.5.2016. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaikutti hallituksen tasa-arvo-ohjelman laatimiseen, ohjelman keskeisiin teemoihin ja otti kantaa hyväksytyyn tasa-arvo-ohjelmaan. NJKL piti ohjelman julkaisemista tärkeänä ja edellytti, että sukupuolinäkökulman ja tasa-arvotavoitteiden sisällyttämistä meneillään oleviin julkisiin hankkeisiin ja uudistuksiin tasa-arvo-ohjelman viivästymisestä huolimatta. Naisjärjestöjen Keskusliittoa kuultiin kaikkien ministeriöiden edustajista koostuvassa tasa-arvo-ohjelmatyöryhmässä loppuvuonna hallituksen tasa-arvo-ohjelman toteutumisesta ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta valtioneuvostossa.

Toimintavuonna Naisjärjestöjen Keskusliitto korosti sukupuolten tasa-arvon huomioimisen merkitystä erityisesti sote- ja maakuntauudistuksen suunnittelussa ja toteuttamisessa. NJKL vaati, että maakuntastrategioihin sisällytetään sukupuolten tasa-arvon edistäminen ja maakuntalakiin kirjataan tasa-arvon edistämismuutokset. NJKL muistutti, että sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen henkilöstövaikutukset kohdistuvat pääosin naisiin ja voivat vaikuttaa jatkossa sukupuolten väliseen palkkatasa-arvoon ja naisten eläkkeisiin.

Naisjärjestöjen Keskusliitto teki näkyvää vaikuttamistyötä naisten euron saamiseksi nousuun ja perusteettomien palkkaerojen poistamiseksi. NJKL vaati konkreettisia tavoitteita ja toimia naisten työllisyysasteen nostamiseksi ja samapalkkaisuusohjelman jatkamiseksi. Naisjärjestöjen Keskusliitto otti vahvasti kantaa tasa-arvovaltuutetun tehtävän säilyttämisen puolesta kun oikeusministeriö valmisteli tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaltuutettujen tehtävien ja toimistojen yhdistämistä. NJKL vaati, että naisten oikeuksien tulee olla keskeinen osa kansallista perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa.

Naisjärjestöjen Keskusliitto painotti, että kaikilla lapsilla on oltava mahdollisuus laadukkaaseen ja kokopäiväiseen varhaiskasvatukseen vanhempien työ- tai opiskelutilanteesta riippumatta. NJKL esitti, että puolueiden on noudatettava sukupuolikiintiöitä ehdokasasettelussaan ja naisia tulee olla nykyistä enemmän kuntien johtotehtävissä.

Naisjärjestöjen Keskusliitto toimi naisiin kohdistuvan väkivallan ja vihapuheen ehkäisemiseksi ja vaikutti mm. siihen, että naisiin kohdistuva väkivalta kirjattiin uuden auttavan puhelimen toteuttamiseen ja toimintaan lähisuhteiden väkivallan lisäksi. NJKL muistutti, että seksuaalinen häirintä ei ole uusi ilmiö ja että sen ehkäiseminen vaatii välittömiä toimenpiteitä. NJKL korosti Euroopan parlamentin, Euroopan komission ja Euroopan neuvoston linjan mukaisesti, että ihmiskauppa ja prostituutio eivät ole eroteltavissa toisistaan ja että ne ovat naisiin kohdistuvia vakavia ihmisoikeusloukkauksia.

Vaikuttamistyön kohderyhmiin kuuluivat jäsenjärjestöt jäsenistöineen, hallitus ja kansanedustajat, ministeriöt ja tasa-arvoviranomaiset, työmarkkinajärjestöt, muut sidosryhmät ja media.

### **Kannanotot ja vaikuttamistilaisuudet**

**Naisjärjestöjen Keskusliitto otti aktiivisesti kantaa ajankohtaisiin sukupuolten tasa-arvon teemoihin ja julkaisi vuoden aikana yhteensä 18 kannanottoa ja tiedotetta sekä viisi lausuntoa.** Kannanottojen keskeisimpiä teemoja olivat muun muassa naisten oikeuksien huomioiminen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmassa, hallituksen tasa-arvo-ohjelma, sukupuolten tasa-arvon huomioiminen sote- ja maakuntauudistuksissa, sukupuolten välinen palkkaepätasa-arvo sekä naisiin kohdistuvan väkivallan ja ihmiskaupan kysymykset. NJKL vastusti tasa-arvovaltuutetun toimen lakkauttamista lausunnollaan ja somekampanjallaan. **LIITE 1:** Kannanotot, tiedotteet, lausunnot ja kuulemiset

**Naisjärjestöjen Keskusliiton kevätkokouksen** yhteisessä julkilausumassa vaadittiin hallituksen tasa-arvo-ohjelman julkistamista sekä talouden velkaantumisen taittamiseksi suunniteltujen päätösten sukupuoli- ja tasa-arvovaikutusten arvioimista. Välttämättömänä pidettiin, että sukupuolten palkkaeroa kurotaan umpeen aktiivisesti ja tavoitteellisesti. Myös hoivavastuiden tasaisemman jakautumisen vanhempien kesken korostettiin vaikuttavan positiivisesti naisten työmarkkina-asemaan. Julkilausumassa painotettiin, että pitkät poissaolot työelämästä heikentävät naisten ura- ja palkkakehitystä, kasvattavat sukupuolten välistä palkkaeroa ja pienentävät naisten eläkkeitä. Naisjärjestöjen Keskusliiton kevätkokous järjestettiin Eurooppasalissa ja sitä edelsi yhdessä laajan yhteistyökumppanijoukon kanssa järjestetty Naisten nakerrettu euro -seminaari.

**Syyskokouksen** yhteisessä julkilausumassa edellytettiin, että velvoite sukupuolten tasa-arvon edistämisestä on kirjattava maakuntalakiin, jotta vuoden 2019 alussa toteutuva maakuntauudistus varmistaisi sukupuolten tasa-arvon toteutumisen maakuntien kaikessa toiminnassa. Tasa-arvon edistäminen maakuntalakiin kirjattuna korostaa tasa-arvotyön merkitystä maakuntien koko toimintakentällä. Julkilausumassa muistutettiin, ettei tasa-arvon edistäminen ole mahdollista ilman riittäviä resursseja ja toimivia rakenteita. Välttämättömäksi katsottiin, että sekä maakuntalakiin että maakuntien johtamista ohjaaviin maakuntastrategioihin sekä maakuntien toiminnan ja talouden suunnitteluun sisällytetään sukupuolten tasa-arvon edistäminen. Syyskokous järjestettiin Nordean Vanhassa pankkisalissa ja sitä edelsi yhteistyössä Nordean kanssa järjestetty Naiset globaalissa taloudessa -keskustelutilaisuus. Samassa yhteydessä juhlistettiin vuonna 1911 perustettua 105-vuotista Naisjärjestöjen Keskusliittoa.

Vuoden 2016 aikana Naisjärjestöjen Keskusliittoon liittyi neljä uutta ja hyvin merkityksestä jäsenjärjestöä: Monika-Naiset liitto ry, WIFT Finland ry, Rusetti – Valtakunnallinen vammaisten naisten yhdistys ry ja Suomen sairaanhoitajaliitto ry.

**Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui systemaattisesti ja laajasti eri sidosryhmien ja jäsenjärjestöjen vaikuttamistilaisuuksiin ja -seminaareihin** ja viesti niistä eri kanavissaan, mm. sosiaalisessa mediassa ja uutiskirjeessä. **NJKL:n hallitus vaikutti myös keskustelemalla kokouksensa yhteydessä ajankohtaisista, naisille merkityksekkäistä teemoista.** Hallitus kokoontui mm. eduskunnan Pikkuparlamentissa sekä Folkhälsanin Villa Dalbyssä, jossa hallitus sai vieraakseen tasa-arvosuurlähettiläs **Anne**

**Lammilan.** Keskustelun teemana oli naisten oikeuksien ja sukupuolten tasa-arvon rooli Suomen kansainvälisessä vaikuttamisessa ja maakuvassa sekä Naisjärjestöjen Keskusliiton vaikuttamistyö. Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitus valmisteli liiton toimintalinjauksien ja kehittämistoimenpiteiden päivitystä **Leena Paanasen** toimiessa keskustelun johdattelijana. Erityisesti keskusteltiin toimintaympäristön muutoksista ja vaikutuksista naisjärjestöjen toimintaan ja sukupuolten tasa-arvoon.

### **Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitusohjelmatavoitteiden 2015 – 2019 edistäminen**

Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi toimintavuoden aikana aktiivisesti vuonna 2015 yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa laadittujen hallitusohjelmatavoitteiden vuosille 2015 – 2019 toteutumista, hyödyntäen jäsenjärjestöjensä ja muiden tasa-arvoa edistävien tahojen asiantuntemusta. Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi erityisesti naisten aseman kehitystä työmarkkinoilla ja taloudessa ja nk. Istanbulin sopimuksen eli Euroopan neuvoston naisiin kohdistuvan väkivallan ja perheväkivallan vastaisen yleissopimuksen toimeenpanoa. Samoin sote- ja maakuntauudistuksen myötä syntyvä uusi maakuntahallinnon taso ja kunnille jäävät tehtävät sekä näiden palveluketjujen eheys olivat NJKL:n vaikuttamistyön keskiössä.

[Hallitusohjelmatavoitteet](#) löytyvät liiton nettisivuilta suomen- ja ruotsinkielisinä.

### **Kuntavaalien 2017 tavoitteiden linjaaminen ja tasa-arvotietoisuuden ylläpitämien yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa**

Naisjärjestöjen Keskusliitto valmistautui yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa 9.4.2017 järjestettäviin kuntavaaleihin laatimalla yhteiset kuntavaalitavoitteet. Valmisteluprosessi alkoi lokakuun alussa hallituksen kokouksella ja toimiston laatiman kyselypohjan kommentointikierroksella. Pohjan perusteella luotiin tärkeimpiä kuntavaalitavoitteita kartoittava sähköinen kysely jäsenjärjestöille. Vastauksia kyselyyn saatiin yhteensä 32 jäsenjärjestöltä, minkä jälkeen kootut kuntavaalitavoitteet kävivät vielä hallituksen kommentointikierroksella.

[Naisjärjestöjen Keskusliiton kuntavaalitavoitteet](#) esiteltiin ja vahvistettiin liiton syyskokouksessa 17.11.2016. Kuntavaalitavoitteet julkistettiin virallisesti vuoden 2017 alussa. Yhteisillä kuntavaalitavoitteilla pyritään vaikuttamaan vaaliohjelmien sisältöön ja aktivoimaan naisia osallistumaan yhteiskunnalliseen päätöksentekoon sen eri tasoilla. Kuntavaalitavoitteet on jaettu kuuteen eri osa-alueeseen, joita ovat tasa-arvoinen päätöksenteko ja julkinen hallinto; tasa-arvoinen kasvatusta ja koulutus; naisiin kohdistuvan väkivallan ehkäiseminen; liikunta, kulttuuri ja vapaa-aika; julkinen liikenne ja julkiset tilat; sekä sosiaali- ja terveyspalvelut.

### **Yleisen ja yhtäläisen äänioikeuden 110-vuotisjuhluvuoden esillä pitäminen ja naisten poliittisen vaikuttamisen edistäminen**

Yleisen ja yhtäläisen ääni- ja vaalioikeuden 110-vuotisjuhlaa vietettiin kesäkuun alussa puhemies **Maria Lohelan** johdolla järjestetyssä juhlatilaisuudessa eduskunnassa. Naisjärjestöjen Keskusliitto muistutti naisten poliittisten oikeuksien merkityksestä. Eduskunnan äänioikeuden 110-vuotisjuhlaistunnossa Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet** korosti puheessaan tasa-arvon yhteiskunnallista merkitystä Suomelle ja suomalaisten identiteetille, painottaen samalla tasa-arvon olevan naisia yli puoluerajojen yhdistävä poliittinen agenda.

### **Suurten yhteiskunnallisten uudistusten sukupuolivaikutusten etukäteisarvioinnin vaatiminen, mm. sote-uudistus ja kuntien tulevat tehtävät**

Vuonna 2016 Naisjärjestöjen Keskusliiton toiminnan yhtenä painopisteenä olivat hallituksen kaavailemat sote- ja maakuntauudistukset, joiden on määrä astua voimaan 1.1.2019. Naisjärjestöjen Keskusliiton huolenaiheena ovat sote-uudistuksen vaikutukset naisten asemaan työntekijöinä ja yrittäjinä. Sosiaali- ja terveyspalvelualojen työntekijöistä yli 90 prosenttia on naisia. Naisjärjestöjen Keskusliitto vaati sukupuolivaikutusten kattavaa

arviointia uudistusten jokaisessa vaiheessa ja sukupuolten tasa-arvon edistämistä maakuntatasolla.

NJKL viesti aktiivisesti alueuudistukseen liittyen ja julkaisi aiheesta kannanottoja ja lausuntoja. Lausunnoissaan *hallituksen esitysluonnoksesta eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi* NJKL vaati sukupuolten tasa-arvon edistämistä varten maakuntiin toimivia rakenteita ja riittäviä resursseja. Samalla korostettiin sote-alan henkilöstön palvelussuhteiden ehtojen turvaamista, naisryttäjäjen asemaa ja palveluiden saatavuudesta huolehtimista. Lisäksi syyskokouksen yhteinen julkilausuma vaati sukupuolten tasa-arvoa edistävän velvoitteen kirjaamista maakuntalakiin.

Osana Tasa-arvopäivien ohjelmaa Naisjärjestöjen Keskusliitto järjesti teemasession otsikolla *Nakertaako sote naisten työpaikkoja? Sukupuolten tasa-arvo sote-uudistuksen henkilöstömuutoksissa* (katso session tarkempi kuvaus kohdasta yhteistyöhankkeet ja tapahtumat).

## **100 tasa-arvotekoa vaikuttamisen välineenä**

100 tasa-arvotekoa on Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tasa-arvoasiain neuvottelukunnan (TANE) johtama Suomen juhluvuoden hanke, joka osallistaa laajan joukon organisaatioita eri sektoreilta edistämään tasa-arvoa suomalaisessa yhteiskunnassa. Näin kehitetään kestävää Suomea myös seuraavaa sataa vuotta varten – yhdessä. Samalla hankkeen tavoitteena on lisätä tasa-arvon ja erityisesti naisten näkymistä juhluvuoden ohjelmassa. Hankkeen johtoryhmän muodostavat Naisjärjestöjen Keskusliitto ja tasa-arvoasiain neuvottelukunta, jotka muodostavat hankkeen johtoryhmän puheenjohtajien **Eva Biaudet** (NJKL) ja **Sari Raassina** (TANE) johdolla. Hankkeella on 38 organisaation kumppaniverkosto, johon kuuluu mm. laaja joukko naisjärjestöjä, muita kansalaisjärjestöjä, Helsingin kaupunki ja Yleisradio. Listaus koko kumppaniverkostosta on toimintakertomuksen liitteenä. Hanketta koordinoidaan Naisjärjestöjen Keskusliiton toimistossa, jossa hankkeessa työskentelee kokoaikainen projektipäällikkö.

Vuosi 2016 oli 100 tasa-arvotekoa -hankkeen innostava ja näkyvä aloitus. 100 tasa-arvotekoa esiteltiin Suomi100-valtuuskunnalle 31.5. Lähes 70-henkistä valtuuskuntaa johtaa pääministeri **Juha Sipilä** ja se koostuu yhteiskunnan eri tahoja edustavista henkilöistä. Valtuuskunta hyväksyy juhluvuoden yleiset linjat. Valtuuskunnalle esiteltiin kolme juhluvuoden merkittävää hanketta, joista 100 tasa-arvotekoa oli yksi. Hanketta esittelivät puheenjohtaja **Eva Biaudet** ja pääsihteeri **Terhi Heinilä**.

100 tasa-arvotekoa oli heinäkuussa esillä Porin SuomiAreenassa, elokuussa hankekumppaneille ja Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestöille järjestettiin verkostoitumis- ja ideointitilaisuus ja toimittajille 100 tasa-arvotekoa -tiedotustilaisuus. Syksyn aikana hanketta esiteltiin mm. suurelle joukolle järjestötoimijoita (Kuntien naisvaikuttajaforum, Tasa-arvopäivät, Keskustanaisten 75-vuotisjuhla, LiikunNaiset-verkosto ym.), ulkoasiainministeriön tasa-arvotyöryhmälle, Helsingin yliopiston tasa-arvotoimikunnalle, Helsingin kaupungin tasa-arvolautakunnalle, Vantaan Suomi100-tuotantoryhmälle ja Espoon tasa-arvolautakunnalle. 100 tasa-arvotekoa oli mukana myös Suomi100-juhluvuoteen kuuluvilla ystävämessuilla Helsingissä, Espoossa ja Oulussa.

Hankkeelle muodostettiin **100 tasa-arvotekoa -kunniatoimikunta**, jonka puheenjohtajaksi kutsuttiin presidentti **Tarja Halonen**. Kunniatoimikunta koostuu yhteensä 36 yhteiskunnan eri alojen vaikuttajasta, jotka edustavat 100 tasa-arvotekoa -hanketta omalla asiantuntemuksellaan ja arvovallallaan. Kunniatoimikunta kokoontui ensimmäisen kerran marraskuussa 2016 Helsingin kaupungin Empire-salissa. Tilaisuuden yhteistyökumppanina toimi Helsingin kaupunki.



Vuosi huipentui joulukuussa Helsingin kaupungin kanssa yhteistyössä Helsingin kaupungintalolla järjestettyyn **100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuuteen**, johon osallistui lähes 400 tasa-arvotekojen tekijää ympäri Suomea.

Ulkoasiainministeriö järjesti yhteistyössä Naisjärjestöjen Keskusliiton kanssa päivää aiemmin oman julkistamistilaisuuden ministeriön mukaantulosta hankkeeseen ja ilmoitti yli 140 tasa-arvotekoa ympäri maailmaa. Samoin ulkoministeri **Timo Soini** ja ulkomaankauppaministeri **Kai Mykkänen** ilmoittivat omista tasa-arvotekojensa.

Hankkeelle suunniteltiin oma nettisivu, joka avattiin elokuussa. Syksyn aikana sivuille kirjattiin yli 40 tasa-arvotekoa, joiden tekijöinä on yli 50 tahoa. Tasa-arvotekojen tekijöihin kuuluu runsaasti toimijoita niin yksityiseltä, julkiselta kuin kolmanneltakin sektorilta, kuten suuri joukko naisjärjestöjä, Suominen Oyj, puolustusvoimat, Yleisradio, Tilastokeskus, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos ja Oulun yliopisto. Luettelo kaikista vuoden 2016 aikana julkaistuista teoista ja niiden tekijöistä on liitteenä.

**100 tasa-arvotekoa -hanke palkittiin vuoden tasa-arvotekona** valtakunnallisilla Tasa-arvopäivillä Helsingissä lokakuussa 2016. Perusteluissa kiitettiin erityisesti sitä, että 100 tasa-arvotekoa on aktivoinut yhä kasvavan toimijajoukon konkreettisiin ja uusiin tasa-arvotekoihin. Hanke nostaa erityisesti naisten näkyvyyttä juhluvuoden Suomi100-ohjelmassa ja muistuttaa samalla, että sukupuolten tasa-arvo on keskeinen osa suomalaista yhteiskuntaa ja siitä on syytä tuntea kansallista ylpeyttä.

100 tasa-arvotekoa -hanke toimii pääsääntöisesti Suomi100-valtionavun turvin sekä tasa-arvoasiain neuvottelukunnan ja Naisjärjestöjen Keskusliiton tukemana.

Vaikka vuosi 2016 päättyi, 100 tasa-arvotekoa jatkuu. Juhlavuonna 2017 hanke jatkaa tasa-arvotekoihin innostamista, tekojen keräämistä ja niistä viestimistä. Osana 100 tasa-arvotekoa -hanketta vuoden 2017 keväällä toteutetaan **Uudenmaan alueen osahanke**, jossa Uudenmaan liiton jäsenkuntia haastetaan toteuttamaan tasa-arvotekoa ja erityisesti allekirjoittamaan Eurooppalaisen tasa-arvon peruskirja. Hanke sai rahoitusta Uudenmaan liitolta. **LIITE 2:** 100 tasa-arvotekoa väliraportti, kumppanilistaus, kunniatoimikunnan kokoonpano, tasa-arvotekoluettelo v. 2016 ja starttitilaisuuden ohjelma 16.12.2016

Lisäksi Naisjärjestöjen Keskusliitto vaikutti muun muassa Naisten talous, työ ja hyvinvointi -hankkeella.

## **2. YHTEISTYÖ JÄSENJÄRJESTÖJEN JA YHTEISTYÖKUMPPANEIDEN KANSSA**

Naisjärjestöjen Keskusliitto ja sen 58 jäsenjärjestöä kokoavat yhteen lähes 400 000 naista eri elämäntilanteilta. Yhdessä jäsenjärjestöjensä kanssa keskusliitolla on kattava määrä erilaista asiantuntemusta ja osaamista sekä sisällöllisesti että alueellisesti. Vuoden 2016 kuluessa yhteistyötä jäsenjärjestöjen ja yhteistyökumppanien kanssa tehtiin erilaisten tapahtumien suunnittelun ja järjestämisen muodossa (katso yhteistyöhankkeet ja tapahtumat).

Jäsenjärjestöjä tavattiin tiiviisti vuoden aikana sekä kahden- että monenkeskisissä tapaamisissa ja eri tilaisuuksissa. Jäsenjärjestöille järjestettiin muun muassa 100 tasa-arvotekoa -hankkeen tiimoilta verkostoitumistilaisuus, jolle toivottiin jatkoa myös tulevaisuudessa. Myös Naisjärjestöjen Keskusliiton kuntavaalitavoitteet valmisteltiin yhdessä jäsenjärjestöjen kanssa.

### **Jäsenjärjestöyhteistyön vahvistaminen yhdessä liiton uuden puheenjohtajan kanssa**

Naisjärjestöjen Keskusliitto jäsenjärjestöjensä kanssa vaikutti tehokkaasti sukupuolten tasa-arvon ja naisten oikeuksien edistämiseen. Jäsenjärjestöjen näkemyksiä kuultiin ja

asiantuntemusta tuotiin esiin yhteistyön ja viestinnän keinoin. NJKL pyrki luomaan mahdollisuuksia vuorovaikutukseen jäsenjärjestöjen kesken myös järjestämällä keskustelutilaisuuksia, seminaareja ja muita tilaisuuksia jäsenistölleen. Jäsenjärjestöjen erilaisuutta hyödynnettiin yhteisenä toisiaan tukevana voimavarana. Naisjärjestöjen Keskusliitto kannusti jäsenjärjestöjä keskinäiseen yhteistyöhön ja verkostoitumiseen muun muassa NJKL:n hankkeiden avulla.

Tammikuussa 2016 tehtävässään aloittanut Naisjärjestöjen Keskusliiton uusi puheenjohtaja **Eva Biaudet** tapasi laajasti jäsenjärjestöjä ja tutustui niiden toimintaan. Uusi puheenjohtaja vahvisti osaltaan vuorovaikutusta jäsenjärjestöjen ja Keskusliiton välillä yhdessä hallituksen muiden jäsenten kanssa ja toimi voimakkaana vaikuttajana ja verkostoitujana eri yhteistyötahojen kesken. Ensimmäisen puheenjohtajuusvuotensa aikana puheenjohtaja Eva Biaudet osallistui kutsuttuna puhujana lukuisiin NJKL:n jäsenjärjestöjen tilaisuuksiin, muun muassa Zonta International Piiri 20:n, Svenska Kvinnoförbundetin, Vaikuttajaverkosto WoManin, Marttaliiton ja Marthaförbundetin sekä BPW Finlandin tapahtumiin. Lisäksi puheenjohtaja edusti seuraavien yhteistyökumppanien ja sidosryhmien tilaisuuksissa: eduskunnan naisverkosto, Vammaisjärjestöjen Naisverkosto, Oulun Seudun NYTKIS, Women Board Professionals, SPEK ja Suomen UN Women. Myös NJKL:n varapuheenjohtajina toimineet **Elina Suonio-Peltosalo** ja **Terttu Utriainen** sekä muut hallituksen jäsenet toimivat aktiivisesti Naisjärjestöjen Keskusliiton edustajina jäsenjärjestöjen ja eri sidosryhmien tilaisuuksissa.

## **Kansalliseen verkostoyhteistyöhön osallistuminen**

**Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete - NYTKIS ry** on vuonna 1988 perustettu suomalaisten naisjärjestöjen yhteenliittymä, johon kuuluvat kaikki eduskunnassa olevien puolueiden naisjärjestöt sekä Naisjärjestöjen Keskusliitto ry, Suomen Sukupuolentutkimuksen seura SUNS ry ja Naisasialiitto Unioni ry. NYTKISin tarkoituksena on lisätä naisten tietoisuutta tasa-arvoasioista ja seurata kansainvälisten velvoitteiden toteuttamista Suomen lainsäädännössä, politiikassa ja käytännön tasolla. NYTKISillä on myös alueellisia toimikuntia. Vuoden 2016 aikana Naisjärjestöjen Keskusliitto ja NYTKIS ry tekivät tiiviisti yhteistyötä. NJKL osallistui NYTKIS ry:n YK:n kaikkinaisen naisten syrjinnän poistamista koskeva yleissopimuksen (CEDAW) raporttiin koskien CEDAW-toimikunnan antamia suosituksia Suomelle naisiin kohdistuvasta väkivallasta. Naisjärjestöjen yhteistyö TASOVA-EU-hankkeen kumppaneina koordinoidaan NJKL:n ehdotuksesta NYTKIS ry:n kautta.

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui 12.11.2016 järjestetyn NYTKIS ry:n **Naisurheilijoiden kuutamovuorot** –keskustelutilaisuuden valmisteluun. Tilaisuus oli osa Feminististä Foorumia ja sen moderaattorina toimi NJKL:n pääsihteeri Terhi Heinilä. Teemoina olivat muun muassa onko naisen paikka urheilussa ennalta määrätty ja mitä pitäisi tehdä, jotta naisten joukkuelajit saisivat kunnolliset harjoitusajat ja -paikat. Tilaisuudessa oli noin 40 osallistujaa.

**Tasa-arvoasiain neuvottelukunta** (TANE) on parlamentaarinen neuvottelukunta, jonka valtioneuvosto asettaa eduskunnan toimikaudeksi. TANE tekee aloitteita ja esityksiä sekä antaa lausuntoja tasa-arvoon vaikuttavan lainsäädännön ja muiden tasa-arvoon vaikuttavien toimenpiteiden kehittämiseksi. TANE edistää myös tasa-arvoa koskevaa tutkimustoimintaa ja -tulosten hyödyntämistä käytännössä.

Vuosien 2015–2018 TANEn puheenjohtajana toimii kansanedustaja **Sari Raassina**. Naisjärjestöjen Keskusliitto nimesi neuvottelukuntaan asiantuntijajäseneksi pääsihteerin ja varalle järjestösihteerin. Ensimmäisessä TANEn kokouksessa päätettiin perustaa jaostot jatkamaan edellisen kauden jaostojen työtä. NJKL:n hallituksen jäseniä toimi asiantuntijoina TANEn Sukupuoli, talous ja valta -jaostossa, Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta -työryhmässä, Kunta- ja itsehallintoaluetyöryhmässä sekä Kuntavaalityöryhmässä.

Vuonna 2016 TANE teki tiivistä yhteistyötä NJKL:n kanssa olemalla toinen vastuutaho 100 tasa-arvotekoa -hankkeessa. NJKL osallistui myös muun muassa tasa-arvoasiain neuvottelukunnan kannanottojen ja lausuntojen sekä kuntavaalikampanjan valmisteluun.

**Eduskunnan naisverkosto** oli yksi Naisjärjestöjen Keskusliiton keskeisimmistä sukupuolten välisen tasa-arvon ja naisten oikeuksien edunvalvonnan yhteistyökumppaneista. NJKL valmisteli syksyn 2016 aikana maalikuussa 2017 pidettävää, naisiin kohdistuvan väkivallan eri muotoja käsittelevää Kaduilla – kotona – netissä – TURVASSA! -seminaaria ja kannanottoa yhdessä Ulkoministeriön, Naisten Linjan ja eduskunnan naisverkoston kanssa. NJKL tapasi eduskunnan naisverkoston kanssa muun muassa perhe- ja peruspalveluministeri **Juha Rehulaa** keskustellen sukupuolten tasa-arvosta sote-uudistuksessa.

**Muut tahot** Vuonna 2016 Naisjärjestöjen Keskusliitto oli jäsenenä **Suomen UN Women** ry:ssä, **Suomen YK-liitossa**, **Väestöliitossa**, Vapaaehtoinen pelastuspalvelu **Vapepassa** sekä **Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunnassa** (MONK) ja **Suomi 100 -valtuuskunnassa**.

NJKL:n varapuheenjohtaja **Elina Suonio-Peltosalo** osallistui liiton ehdotuksesta 217. valtakunnalliselle maanpuolustuskurssille. Lokakuussa maanpuolustuskurssin MPK 2015–2017:n kokonaisturvallisuutta käsittelevälle tutustumismatkalle Brysseliin osallistuivat Naisjärjestöjen Keskusliiton hallituksen varapuheenjohtaja Elina Suonio-Peltosalo sekä pääsihteeri Terhi Heinilä. Matka sisälsi asiantuntijaluentoja mm. Natossa, Suomen suurlähetystyössä, Suomen EU-lähetystyössä ja Euroopan komissiossa. MPK:n Nuoret päättäjät -kurssille osallistui NJKL:n edustajana hallituksen jäsen **Katariina Heikkinen**.

NJKL erosi Suomen Pelastusalan Keskusjärjestö SPEK:n jäsenyydestä vuoden 2015 lopussa ja ero astui voimaan vuoden 2016 alussa. Yhteistyötä pelastusalan tasa-arvokysymyksissä jatkettiin ja puheenjohtaja **Eva Biaudet** toimi mm. SPEK:n Yhdenvertainen turvallisuus -seminaarin avauspuhujana 24.11.2016 Ritarihuoneella. NJKL:n johto myös muun muassa neuvotteli Helsingin poliisin ja Naisten Valmiusliiton johdon kanssa.

**Muut verkostot** Naisjärjestöjen Keskusliitto oli Suomen UN Womenin koordinoimassa 1325-verkostossa, jonka tavoitteena on edistää YK:n turvallisuusneuvoston päätöslauselman 1325 ”Naiset, rauha ja turvallisuus” toimeenpanoa Suomessa. Samoin NJKL oli Ihmiskaupan vastaisen järjestöverkoston, Amnestyn Suomen osaston Joku Raja -työvaliokunnan sekä Suomen kansallisen väkivaltaobservatorion jäsen. **LIITE 3:** Naisjärjestöjen Keskusliiton edustukset

## **Yhteistyöhankkeet ja tapahtumat**

### **Järjestetyt tilaisuudet ja tapahtumat jäsenjärjestöille ja sidosryhmille**

**Kansainvälisen naistenpäivän juhla** NJKL järjesti yhdessä Helsingin yliopiston, Suomen UN Womenin ja Helsingin yliopiston Alumni ry:n kanssa 8.3.2016 Kansainvälisen naistenpäivän juhlan Helsingin yliopiston juhlasalissa. Juhlan teemana oli Naiset ja kestävä kehitys. Tilaisuuden puhujia olivat valtiosihteeri **Paula Lehtomäki**, NJKL:n puheenjohtaja **Eva Biaudet**, Helsingin yliopiston vararehtori **Anna Mauranen** sekä Helsingin yliopistolta tutkijat **Paula Eerola**, **Laura Hänninen** ja **Svetlana Vetchinnikova**. Tilaisuudessa oli noin 300 osallistujaa.

**Helvi Sipilä -seminaari** NJKL oli mukana järjestämässä suomalaisten naisjärjestöjen ja ulkoasiainministeriön 11. kansainvälistä Helvi Sipilä-seminaaria, joka oli 60. YK:n naisten asemaa käsittelevän toimikunnan (CSW, Commission on the Status of Women) virallinen oheistapahtuma. Vuoden 2016 seminaarin teema oli *Women at the Heart of Peace and Security*. Seminaarin koordinaattorina toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto (SANL) ja muina seminaarin järjestäjätahoina NJKL, NYTKIS ry, Suomen UN Women ry ja Suomen

NNKY-liitto. Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet** toimi seminaarin moderaattorina ja tilaisuuden avasi YK-suurlähettiläs **Kai Sauer**. Tilaisuudessa oli noin 200 osallistujaa.

**Naisten talous, työ ja hyvinvointi -hanke** Naisjärjestöjen Keskusliiton *Naisten talous, työ ja hyvinvointi* -hanke käsitteli työelämää, hyvinvointia ja sukupuolten tasa-arvoa. Hankkeen tavoitteeksi asetettiin aihepiiriä koskevan tiedon ja ratkaisujen jakaminen, hyvien käytäntöjen tunnistaminen ja levittäminen sekä syksyllä 2016 Helsingissä pidettävän kansallisen foorumin järjestäminen. Hankkeen viiteryhmäksi asetettiin muut Pohjoismaat ja tavoitteeksi alan pohjoismaisen asiantuntemuksen hyödyntäminen. Hankkeen kohderyhmiä olivat naisjärjestöt ja muut kansalaisjärjestöt, yhteiskunnalliset ja poliittiset päätöksentekijät sekä työmarkkinajärjestöt ja media.

Hankkeeseen liitettiin kansalaisjärjestöjen laaja kansallinen viestintäkampanja, jonka avulla hankkeen näkyvyys pyrittiin varmistamaan. Hankkeelle luotiin oma visuaalinen ilme ja aihetunniste #nakerrettueuro. Hankkeelle luotu banneri oli näkyvillä kaikessa Naisjärjestöjen Keskusliiton viestinnässä ja hankkeen markkinoinnissa. NJKL tuotti hankkeelle internetissä jaettavaa markkinointimateriaalia, jonka levittämiseen kaikki kumppanijärjestöt osallistuivat. Kampanjan yhteydessä toteutettiin sähköinen kysely, jolla kerättiin kokemuksia, näkemyksiä ja ehdotuksia sukupuolten tasa-arvoon ja työelämän parantamiseen liittyen.

Hanke huipentui Eurooppasalissa Helsingissä 28.4.2016 järjestettyyn *Naisen nakerrettu euro* -seminaariin. Tilaisuus kokosi laajan joukon eri alojen asiantuntijoita Suomesta ja Pohjoismaista keskustelemaan talouteen, työhön ja epätasa-arvoon liittyvistä teemoista. Seminaarissa kuultiin puheenvuoroja, debatteja ja paneelikeskustelua tasa-arvosta, työelämästä ja taloudesta. Seminaarin moderaattorina toimi Eurooppanaisten **Kati Kalliomäki**. Tilaisuudessa kuultiin puheenvuoroja Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet**’lta ja professori **Niklas Bruunil**ta sekä Taalainmaan korkeakoulun emeritarehtorilta **Agneta Starkil**ta. Panelisteina olivat **Johanna Ikäheimo**, EK, Lappset Group Oy; **Lotta Savinko**, Akava; **Nasima Razmyar**, Monika-Naiset liitto; **Tarja Ojanen**, Lastentarhanopettajaliitto LTOL ja **Marjut Jyrkinen**, Helsingin yliopisto. Kommenttipuheenvuoroista vastasivat **Pirkko Mahlamäki** (vammaisjärjestöjen naisverkosto) ja **Hanne Niemistö**. After Work -keskusteluina toteutettuun keskusteluiden sarjaan osallistuivat Naisjärjestöjen Keskusliiton kunniajäsen, kansanedustaja **Sirkka-Liisa Anttila**; kansanedustaja, eduskunnan työelämä- ja tasa-arvovaliokunnan puheenjohtaja **Tarja Filatov**; Kokoomuksen naisten liiton puheenjohtaja, kansanedustaja **Sofia Vikman**; edunvalvontajohtaja **Katarina Murto**, STTK; tutkimusosaston päällikkö **Susan Kuivalainen**, Eläketurvakeskus; johtaja **Ulla-Maija Rajakangas**, Finanssialan Keskusliitto. Seminaarin päätöspuheenvuoron piti Naisjärjestöjen Keskusliiton varapuheenjohtaja, emeritaprofessori **Terttu Utriainen**. Seminaarin teemoista kiinnostuneille tarjottiin mahdollisuus seurata seminaaria reaaliaikaisesti ja jälkikäteen nettilähetysten välityksellä. Tilaisuuden aikana yleisöä ja nettistriimiä seuraavia katsojia aktivoitiin keskusteluun erillisen viestiseinän avulla. Katso seminaarin [videotallenteet](#) toukokuun uutiskirjeestä.

Naisjärjestöjen Keskusliiton vetämän hankkeen yhteistyöverkoston kuuluivat ja hankkeeseen osallistuvat Naisjärjestöjen Keskusliitto yhteistyössä YK-liiton, Eurooppanaiset ry:n, Naistoimittajat ry:n, NYTKIS ry:n, Suomen Akateemisten Naisten Liitto – Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry:n, Vammaisjärjestöjen naisverkoston ja Zonta International Piiri 20 ry:n kanssa. Näiden järjestöjen edustajista koostui myös hanketta käytännössä suunnitellut työryhmä.

Hanke toteutettiin Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella.

**100 tasa-arvotekoa -verkostoitumistilaisuus** järjestettiin 23.8.2016 hankkeen kumppanijärjestöille ja NJKL:n jäsenjärjestöille. Tilaisuudessa esiteltiin 100 tasa-arvotekoa -hanketta sekä jo tehtäväksi varmistuneita tasa-arvotekoja. Tilaisuuden pääanti oli järjestöille tarjottu mahdollisuus vaihtaa ideoita, kerätä hyviä käytänteitä, kehitellä yhteistyötä ja

verkostoitua. Tilaisuuden tuloksiin kuuluu mm. Monika-Naisten liiton ja Tunne Rintasi ry:n yhteishanke, jossa Monika-Naiset liitto käänsi Tunne Rintasi ry:n tuottamat rintojen omatarkkailuohjeet eri kielille siten, että se on myös mahdollisimman monien maahanmuuttajataustaisten naisten käytössä.

**100 tasa-arvotekoa -hanke esiteltiin medialle** Naisjärjestöjen Keskusliiton ja TANEn järjestämässä aamiaistapaamisessa 31.8.2016. Tilaisuudessa kerrottiin 100 tasa-arvotekoa -hankkeesta ja esiteltiin myös yleisesti naisjärjestöjen toimintaa. Omista tasa-arvotekoeistaan olivat paikalla kertomassa puolustusvoimain ja Women in Film and Television WIFT Finland ry:n edustajat. Paikalla oli toimittajia mm. Ylestä, Helsingin Sanomista ja Hufvudstadsbladetista. Tilaisuus ja sitä seurannut tiedote saivat 100 tasa-arvotekoa -hankkeelle ja tehtäville teoille näkyvyyttä useissa eri medioissa.

**Kuntien naisvaikuttajafoorumi** Kuntaliitto järjesti yhdessä NJKL:n, Naisjärjestöt yhteistyössä – NYTKIS ry:n, tasa-arvoasiain neuvottelukunnan ja Monika-Naiset liitto ry:n kanssa Kuntien naisvaikuttajafoorumin 29.9.2016 Kuntatalolla. Tilaisuuden avasivat Kuntaliiton hallituksen puheenjohtaja **Sirpa Paatero** ja TANE:n puheenjohtaja **Sari Raassina**. Foorumin puheenvuoroissa käsiteltiin monipuolisesti sukupuolten tasa-arvoa kunnallisessa ja maakunnallisessa päätöksenteossa. Puhujina olivat Kuntaliiton hallituksen edustaja **Minerva Krohn**, Voimavarakeskus Monikan johtaja **Natalie Gerbert**, TASOVA-hankkeen projektipäällikkö **Leena Teräs** sekä Tasa-arvovaje-hankkeen tutkija **Hanna Ylöstalo**. 100 tasa-arvotekoa -hanketta esittelivät Naisjärjestöjen Keskusliiton pääsihteeri **Terhi Heinilä** sekä hankkeen projektikoordinaattori **Hanna Kempainen**. Kuntavaaliteemoja laadittiin professori Lucina Hagmanin (näyttelijä **Emma Paju-Torvalds**) johdolla. Lisäksi poliitikkopaneeliin osallistuivat **Mari Rantanen** (PS), **Pentti Arajärvi** (SDP), **Kirsi Marttinen** (Kesk.), **Lotte Grahnberg-Haakana** (RKP), **Leo Stranius** (Vihr.), **Pia Pakarinen** (Kok.), **Sonja Falk** (KD), **Katriina Rosavaara** (Feministinen puolue) ja **Veronika Honkasalo** (Vas.). Tilaisuuden päätti NJKL:n hallituksen jäsen **Heli Järvinen**.

[Tallenteet](#)

**Nakertaako sote naisten työpaikkoja? Sukupuolten tasa-arvo sote-uudistuksen henkilöstömuutoksissa** NJKL järjesti 12.10.2016 THL:ssä osana Tasa-arvopäivien ohjelmaa seminaarin sukupuolten tasa-arvosta sote-uudistuksen henkilöstömuutoksissa. Keskustelutilaisuudessa pohdittiin muun muassa, miten sote-uudistus vaikuttaa naisten työpaikkoihin tai työsuhteiden vakauteen ja ehtoihin. Keskustelutilaisuus alkoi STM:n sote-uudistuksen muutosjohtaja **Sinikka Salon** alustuksella, jossa hän esitteli sote- ja maakuntauudistuksen sisältöä. Alustuspuheenvuoroa seurasi paneelikeskustelu, johon osallistuivat Salon ohella NJKL:n hallituksen jäsen **Heli Järvinen**, STTK:n puheenjohtaja **Antti Palola**, SuPer ry:n puheenjohtaja **Silja Paavola**, Tehy ry:n puheenjohtaja **Rauno Vesivalo** sekä Jyty ry:n puheenjohtaja **Maija Pihlajamäki**. Keskustelussa korostettiin sukupuolivaikutusten perusteellisen arvioinnin merkitystä, sillä sukupuolivaikutusten arviointien koettiin jääneen tähän mennessä pintapuolisiksi. Tärkeänä pidettiin myös naisten osallistamista uudistukseen, sen kaikille päätöksenteon tasoille. Keskustelun päätteeksi kommenttipuheenvuorot antoivat Suomen Sairaanhoidajaliiton puheenjohtaja **Nina Hahtela** ja Suomen Kättilöliiton puheenjohtaja **Millariikka Rytönen**. [Paneelikeskustelun tallenne](#)

**Naiset ja valta - suomalais-tanskalainen seminaari sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja poliittisesta päätöksenteosta** Suomen Tanskan suurlähetystö ja Suomen Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajuuskauden organisaatio järjestivät yhteistyössä Naisjärjestöjen Keskusliiton ja tanskalaisten naisjärjestöjen kanssa suomalais-tanskalaisen *Naiset ja valta* -seminaarin sukupuolten tasa-arvosta ja poliittisesta päätöksenteosta 14.-15.9.2016 Kööpenhaminassa Suomen Tanskan suurlähetystössä. Ohjelmaan kuului keskustelutilaisuus suurlähettiläs **Ann-Marie Nyroosin** ja presidentti **Tarja Halosen** kanssa, illallinen sekä tanskalaisille vaikuttajille ja Tanskassa toimiville suurlähettiläille suunnattu seminaaripäivä. Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva**

**Biaudet** toimi tilaisuuden moderaattorina ja pääsihteeri **Terhi Heinilä** osallistui tapahtumaan ja sen valmisteluihin. Seminaariin osallistui suomalaisia kansanedustajia. Osa suomalaisten osallistujien matkakuluista katettiin NJKL:lle myönnetyn Tanska-Suomi -kulttuurisäätiön tuella. Tilaisuuksissa oli yhteensä noin 100 osallistujaa.

**100 tasa-arvotekoa -hankkeen kunniatoimikunta** kokoontui ensimmäisen kerran 8.11.2016 Helsingin kaupungin Empire-salissa. Tilaisuuden yhteistyökumppanina toimi Helsingin kaupunki ja emäntänä apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljanen**. Tilaisuudessa kunniatoimikunnan ja sen jäsenten tehtäviksi linjattiin yhteiskunnallinen tasa-arvon edistäminen sekä 100 tasa-arvotekoa -hankkeen puolesta vaikuttaminen. Kunniatoimikunnan puheenjohtaja, presidentti **Tarja Halonen** toivoi, että edustetut tahot olisivat mukana tekemässä tasa-arvotekoa ja nostaisivat esiin tasa-arvoa Suomen juhluvuonna. Suomi100-sihteeristön pääsihteeri **Pekka Timonen** esitteli tilaisuudessa Suomen juhluvuoden ohjelmaa ja tasa-arvon merkitystä ohjelmassa. Kunniatoimikunnan jäsen, eduskunnan puhemies **Maria Lohela** kutsui kunniatoimikunnan seuraavaan kokoukseen eduskuntaan.

**Naiset globaalissa taloudessa -keskustelutilaisuus** NJKL järjesti yhteistyössä Nordean kanssa 17.11.2016 Nordean Vanhassa pankkisalissa Naiset globaalissa taloudessa -keskustelutilaisuuden, jossa käsiteltiin naisten asemaa talouspolitiikassa ja pankkityössä. Tilaisuuden avasi NJKL:n puheenjohtaja **Eva Biaudet** alustuksellaan naisten voimaantumisen kansantalouden parantavana voimana. Naisten aseman muutoksia pankkityössä ja teknologian tuomia mahdollisuuksia esitteli Nordean aluejohtaja **Annamarja Paloheimo** ja ajankohtaisen katsauksen globaaliin taloustilanteeseen antoi Nordean pääekonomisti **Aki Kangasharju**.

**100 tasa-arvotekoa -julkistamistilaisuus Ulkoasiainministeriö** järjesti yhteistyössä Naisjärjestöjen Keskusliiton kanssa 15.12.2016 julkistamistilaisuuden ulkoministeriön mukaantulosta 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen. Puhujina tilaisuudessa olivat ulkoministeri **Timo Soini** ja ulkomaankauppaministeri **Kai Mykkänen** sekä tasa-arvosuurlähettiläs **Anne Lammila** ja NJKL:n pääsihteeri Terhi Heinilä. Ulkoministeriö ilmoitti tekevänsä omansa organisaationsa sisällä peräti yli 140 tasa-arvotekoa ympäri maailmaa. Lisäksi kumpikin läsnä olleista ministreistä teki henkilökohtaisen tasa-arvositoumuksen, minkä lisäksi ulkoministeri Soini haastoi pääministeri **Juha Sipilän** mukaan tekemään tasa-arvotekoa.

**100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuus** Vuosi huipentui 16.12.2016 Helsingin kaupungin kanssa yhteistyössä Helsingin kaupungintalolla järjestettyyn 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuuteen, johon osallistui lähes 400 tasa-arvotekojen tekijää ympäri Suomea. Kyseessä oli hankkeen virallinen avajaistilaisuus, jossa kuultiin tasa-arvotekojen merkityksestä suomalaisessa yhteiskunnassa, esiteltiin esimerkkejä tasa-arvotekojen innostavista taide-esityksistä, voimaannuttiin suffragettien marssista, nautittiin arvovaltaisten vieraiden puheenvuoroista ja verkostoiduttiin hyvässä hengessä.

Tilaisuus järjestettiin yhteistyössä Helsingin kaupungin kanssa ja sitä emännöivät Naisjärjestöjen Keskusliiton puheenjohtaja **Eva Biaudet**, tasa-arvoasiain neuvottelukunnan puheenjohtaja **Sari Raassina** ja Helsingin kaupungin apulaiskaupunginjohtaja **Ritva Viljanen**. Tilaisuuden avasi kunniatoimikunnan puheenjohtaja, presidentti **Tarja Halonen**. Paikalla olivat myös mm. kunniatoimikunnan jäsenet ministeri **Elisabeth Rehn**, kansanedustaja **Sirkka-Liisa Anttila**, piispa **Irja Askola** ja tasa-arvosuurlähettiläs **Anne Lammila**. Tilaisuuden aluksi oli Helsingin kaupungin vastaanotto. Iloisen tapahtuman slogan oli: "Tule tekemään Suomen juhluvuodesta upea tasa-arvon ja naisten juhluvuosi! Suomi100 on myös naisten!"

Tasa-arvotekoa esittelivät mm. puheenjohtaja **Marja Pihkala**, Rusetti – Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry; puheenjohtaja **Millariikka Rytönen**, Suomen Kätilöliitto ry; Yle Urheilun päällikkö **Panu Pokkinen**; toimitusjohtaja **Nina Kopola**, Suominen Oyj; toiminnanjohtaja **Jenni Tuominen**, Monika-Naiset liitto ry; tasa-arvosuurlähettiläs Anne Lammila, ulkoasiainministeriö ja erityisasiantuntija **Sinikka Mikola**, Suomen Kuntaliitto.

Puheenvuoron piti myös Suomi100-ohjelman pääsihteeri **Pekka Timonen**. Kommenttipuheenvuoron pitivät ministeri Elisabeth Rehn ja kansanedustaja Sirkka-Liisa Anttila. Piispa Irja Askola esitti tapahtumassa oman runonsa.

Starttitapahtuman yhteydessä järjestettiin **tasa-arvotekojen näyttely**, johon osallistui 30 tasa-arvotekojen tekijää ja 6 muuta esittelijää. Tilaisuudessa presidentti Tarja Halonen avasi lisäksi YK-liiton näyttelyn ”Suomalaisnaiset YK:ssa kautta aikojen”. Lisäksi esillä olivat Maailman ihanin tyttö -valokuvat ja **Isabella Chydeniuksen** taideteos. Ohjelmassa oli myös tanssia, musiikkia ja taidetta. Osallistujilla oli mahdollisuus käydä vapaata keskustelua tarjoilujen lomassa ja ottaa 100 tasa-arvotekoa -selfie tai valokuva.

Starttitilaisuus oli menestys, joka keräsi lähes 400 osallistujaa ympäri Suomea ja sai valtavasti positiivista palautetta. Tilaisuus oli seurattavissa suorana internetissä, millä mahdollistettiin tilaisuuden seuraamisen vielä useammille ihmisille ympäri maata. Tilaisuudesta tuotettu videotallenne on katsottavissa vuoden ajan Helsinki-kanavalla osoitteessa <http://www.helsinkikanava.fi/www/kanava/fi/videot/video?id=3239> ja starttitapahtuman valokuvat katsottavissa osoitteessa <http://naisjarjestot.fi/media/kuvagalleria/>.

**Naisjärjestöjen sote-klinikka -seminaarin valmistelu** Naisjärjestöjen Keskusliitto aloitti valmistelut sosiaali- ja terveystalouden uudistuksen sukupuolivaikutuksia käsittelevän hankkeen toteuttamiseksi vuodelle 2017. Hanke toteutetaan NJKL:n johdolla yhdessä 16 kumppanitahon kanssa ja hankkeessa järjestetään sote-aiheinen seminaari *Naisjärjestöjen sote-klinikka - tarkastelussa sote-uudistuksen työllisyys- ja tasa-arvovaikutukset* keväällä 2017. Hanke toteutetaan Jenny ja Antti Wihurin rahaston tuella. NJKL järjesti vuoden 2016 tasa-arvopäivillä hanketta valmistelevan teemasession (katso tarkemmin yhteistyöhankkeet ja tapahtumat).

**LIITE 4:** Keskeisimmät tilaisuudet jäsenjärjestöille ja sidosryhmille

### **Muut hankkeet, tilaisuudet ja tapahtumat**

**TASOVA-hanke** TASOVA – tasa-arvoa aluekehitykseen – kehittämis-, koulutus- ja tutkimusprojekti (2016 – 2019) on Euroopan sosiaalirahaston (ESR) hanke, jota hallinnoi Helsingin yliopiston AGORA-tutkimuskeskus. Vuonna 2016 kumppanitahoiksi osallistui joukko tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimijoita: Hilma – sukupuolentutkimuksen verkosto, Monika-Naiset liitto, Naisasialiitto Unioni, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Nicehearts / naisten resurssikeskus Pihlaja, NYTKIS ja Seta. TASOVA-hankkeen tavoitteena on kehittää tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyön asiantuntemusta ja tuottaa sukupuolivaikutusten arviointeja maakuntaohjelmiin. NJKL:n ehdotuksesta mukana olevat neljä naisjärjestöä siirsivät 10 000 euroa NYTKIS ry:lle naisjärjestöjen yhteisen TASOVA-osallistumisen koordinoimiseen. Tarkoituksena on, että projektin aikana NJKL osallistuu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus-asiantuntijakoulutuksen suunnitteluun ja toteuttamiseen sekä soveltuvin osin seuranta- ja arviointimenetelmien kehittämiseen, alueellisen toiminnan kehittämiseen ja materiaalityöntekijöiden toteuttamiseen. NJKL:n pääsihteeri toimii TASOVA-ohjausryhmän jäsenenä.

**Tasa-arvopäivät** Tasa-arvotiedon keskus Minnan (THL) järjesti yhteistyössä Sosiaali- ja terveysministeriön ja Valtakunnallisen tasa-arvoverkoston kanssa Tasa-arvopäivät Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksella Helsingissä 12.–13.10.2016 Päivien teemoina olivat mm. moninaisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo sekä tasa-arvotyö uudistuvissa rakenteissa.

NJKL osallistui päiviä valmistelevan työryhmän toimintaan ja järjesti osana päivien ohjelmaa teemasession sukupuolten tasa-arvosta sote-uudistuksen henkilöstömuutoksissa. Lisäksi Naisjärjestöjen Keskusliitto esitteli 100 tasa-arvotekoa -hanketta Tasa-arvopäivien kokemuspörssissä. 100 tasa-arvotekoa -hanke palkittiin Valtakunnallisen tasa-arvoverkoston kunniakirjalla vuoden 2016 tasa-arvotekona.



**Valoa, ei väkivaltaa** NJKL osallistui YK:n naisiin kohdistuvan väkivallan vastaisena päivänä 25.11.2016 Suomen kansallisen väkivaltaobservatorion järjestämään Valoa, ei väkivaltaa - tapahtumaan Helsingin Narinkkatorilla. Vuoden teemana oli matalan kynnyksen palvelut väkivaltaa tai sen uhkaa kokeneille naisille. Yhteensä tapahtumia järjestettiin useilla kymmenillä paikkakunnilla.

**Naisten palkkapäivä** NJKL osallistui tänä vuonna 31.10.2016 järjestetyn STTK:n Naisten palkkapäivän valmisteluihin ja tapahtumaan, minkä lisäksi liitto viesti tapahtumasta ja palkkaepätasa-arvosta mm. sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuillaan.

**Jäsenjärjestöjen tapahtumat** Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui laajasti jäsenjärjestöjensä ja yhteistyökumppaneittensa sukupuolten välistä tasa-arvoa ja naisten oikeuksia käsitteleviin seminaareihin ja muihin tapahtumiin. NJKL:n jäsenjärjestöistä juhlavuosia viettivät Suomen NNKY-Liitto ry (120 vuotta), Suomen Keskustanaiset ry (75 vuotta) ja African Care ry (15 vuotta), joiden juhlallisuuksiin myös NJKL osallistui. Merkkipäivää vietti myös Suomen Voimisteluliitto (120 vuotta).

**Miina Sillanpää 150 vuotta** Miina Sillanpään syntymästä tuli 4.6.2016 kuluneeksi 150 vuotta. Naisjärjestöjen Keskusliitto oli tiiviissä yhteistyössä Miina Sillanpään Seuran kanssa juhlavuoden tapahtumissa ja mm. viesti säännöllisesti juhlavuoden tilaisuuksista ja uudesta *Miina Sillanpää – Edelläkävijä* -teoksesta. NJKL osallistui kesäkuussa juhlallisuuksiin Miina Sillanpään Soihtu-muistomerkillä ja elokuussa Miina Sillanpään Säätiön järjestämään juhlatilaisuuteen Siuntion Lepopirtillä. Forssan kaupunginkirjaston Miina Sillanpää -juhlanäyttelyn avajaisissa NJKL:n tervehdyksen esitti liiton kunniajäsen **Sirkka-Liisa Anttila**. Syyskuussa NJKL osallistui eduskunnan naisverkoston ja Miina Sillanpään Seuran järjestämälle *Nainen ja ääni – Miina Sillanpää 150 vuotta* -juhlaseminaariin Pikkuparlamentissa, jossa oli läsnä mm. presidentti **Tarja Halonen**, **Eeva Ahtisaari**, **Sirkka-Liisa Anttila**, **Sari Raassina**, **Sari Essayah**, **Li Andersson**, **Outi Alanko-Kahiluoto**, **Sanna Marin** ja **Eva Biaudet**. Tilaisuuden avasi puhemies **Maria Lohela**. Katso [Seminaarin tallenne](#) ja [Lyhytdokumentti](#).

**We All Finland** NJKL päätti osallistua We All Finland -hankkeen kumppanuusverkostoon. Pääsihteeriksi **Terhi Heinilä** nimettiin hankkeen kaksi kertaa vuodessa kokoontuvaan neuvottelukuntaan. Hankkeesta vastaavat Helsingin yliopisto, Hanken Svenska Handelshögskolan ja Jyväskylän yliopiston kauppakorkeakoulu. Tutkimushankkeessa tarkastellaan erilaisten ihmisten työelämän mahdollisuuksia tukevia ja rajoittavia tekijöitä. Hankkeen tavoitteena on mm. tuottaa tietoa ja käytännön ehdotuksia kestävästä ja tasa-arvoisesta työelämästä sekä selvittää työhön pääsyn esteitä ja esimerkiksi työn ja perheen yhteensovittamiseen liittyviä ongelmia. NJKL viesti hankkeen tutkimustuloksista ja tapahtumista eri viestintäkanavillaan.

**Peli Poikki! - Rikotaan hiljaisuus** Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui Ihmisoikeusliiton kutsusta rasismien ja fasismin vastaiseen Peli Poikki! - Rikotaan hiljaisuus -mielenosoituksen kampanjoihin 24.9.2016.

### 3. VIESTINTÄ VAIKUTTAMISEN VÄLINEENÄ

#### Tasa-arvovaikuttamisen tehostaminen

Naisjärjestöjen Keskusliiton tavoitteena oli tehostaa, kehittää ja uudistaa viestintäänsä ja vaikuttamistaan yhteistyössä jäsenjärjestöjensä kanssa luomalla helposti tunnistettavia viestejä ja toimintoja. Viestinnän ja vaikuttamisen kohderyhminä olivat jäsenjärjestöt, jäsenjärjestöjen jäsenet, yhteistyöjärjestöt, valtionhallinto, poliittiset päättäjät, työelämäjärjestöt ja media.

**Sähköinen viestintä ja näkyvyyden tehostaminen** Naisjärjestöjen Keskusliitto jatkoi vuonna 2016 panostusta toimintansa näkyvyyden lisäämiseen. NJKL viesti sähköisen



viestinnän kanavillaan ahkerasti ja kannusti myös jäsenjärjestöjään ja yhteistyötahojaan vaikuttamaan sosiaalisessa mediassa. Sosiaalisen median kanavillaan sekä kahdeksan kertaa vuodessa ilmestyvässä sähköisessä uutiskirjeessään NJKL nosti esiin ajankohtaisia tasa-arvoasioita sekä jakoi tietoa jäsenjärjestöjen ja yhteistyökumppaneiden toiminnasta. NJKL oli aktiivisesti yhteyksissä myös median edustajiin ja naiskansanedustajiin. Hallituksen johdolla liitto keskittyi myös brändäyksen suunnitteluun ja graafisen ilmeen uudistamiseen. Vuoden aikana uudistettiin liiton kotisivut ja tilattiin uutiskirjeen ilmeen päivitys vuodelle 2017.

**Uutiskirjeet** Vuoden 2016 aika NJKL julkaisi kahdeksan sähköistä uutiskirjettä, jotka ovat luettavissa NJKL:n kotisivuilta. Uutiskirjeisiin kerättiin jäsenjärjestöjen ajankohtaisia tapahtumia ja kuulumisia sekä tietoa yhteistyötahojen toiminnasta. NJKL tiedotti uutiskirjeissä myös omista tapahtumistaan sekä ajankohtaisista toimista ja vaikuttamisesta tasa-arvotyön kentällä. Uutiskirje jaettiin jäsenjärjestöjen toimistojen ja hallitusten jäsenten lisäksi mm. NJKL:n yhteistyökumppaneille, jäsenjärjestöille, sidosryhmille ja naiskansanedustajille.

*Vuoden 2016 uutiskirjeet:*

[Helmikuu](#) [Maaliskuu](#) [Huhtikuu](#) [Toukokuu](#) [Syyskuu](#) [Lokakuu](#) [Marraskuu](#)  
[Joulukuu](#)

**Kotisivut** Naisjärjestöjen Keskusliitto uudisti keväällä 2016 [kotisivunsa](#) ja elokuussa avattiin omat internetsivut [100 tasa-arvotekoa -hankkeelle](#), joilla tiedotettiin hankkeen ajankohtaisuuksista. NJKL:n nettisivujen etusivun painopiste oli vaikuttamistyössä, jäsenjärjestöissä ja uutiskirjeessä sekä ajankohtaisista asioista tiedottamisessa. Ajankohtaista-osiossa tiedotettiin lausunnoista, kannanotoista, tiedotteista, tapahtumista ja uutiskirjeestä.

**Sosiaalinen media** NJKL:n käytetyin ja tavoitettavin viestintäkanava oli sosiaalinen media. Liitto nosti **Facebook**-sivuillaan ja **Twitter**-tilillään päivittäin esiin sukupuolten väliseen tasa-arvoon ja naisten oikeuksiin liittyviä uutisia, tiedotteita, tutkimustuloksia ja tapahtumia. NJKL nosti viestinnässään esiin myös jäsenjärjestöjen toimintaa. Erityistä oli NJKL:n toiminnan markkinointi tapahtumabannerein. Niin ikään 100 tasa-arvotekoa -hankkeen ajankohtaisista asioista ja uusista teoista viestittiin Keskusliiton Facebook-sivun ja Twitter-tilin välityksellä. Sosiaalisen median kautta tavoitettiin myös sellaisia ihmisiä, jotka eivät aktiivisesti seuraa NJKL:n toimintaa tai kuulu jäsenjärjestöihin. Facebook-sivujen tykkääjien määrä oli noin 1700 henkilöä, samoin Twitter-tilin (Naisjärjestöt NJKL @TerhiHeinila, lisäksi 180 seuraajaa tilille Naisjärjestöt NJKL @VainioAnniina). Yksittäiset Facebook-päivitykset tavoittivat parhaimmillaan jopa 20 000 ihmistä. Sosiaalisessa mediassa NJKL käytti tunnisteita #naisjärjestöt ja #tasaarvo100. 100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuuden yhteydessä (16.12.) #tasaarvo100 -tunniste oli näkyvästi esillä ("trendi") Twitterissä.

**Yhteydenpito tiedotusvälineisiin ja sidosryhmiin** Jäsenjärjestöjen lisäksi NJKL piti yhteyttä sidosryhmiin ja tiedotusvälineisiin, reagoiden nopeasti ajankohtaisiin aiheisiin ja teemoihin. Merkittävä yhteiskunnallinen vaikuttamistyön väline olivat kuulemistilaisuudet sekä lausunnot ja kannanotot, joita NJKL julkaisi ahkerasti (LIITE 1). Naisjärjestöjen Keskusliiton kannat välitettiin suoraan median edustajille.

Keskusliitto tavoitteli vuonna 2016 kasvavaa **medianäkyvyyttä**. NJKL sai vuoden aikana näkyvyyttä eri medioissa. Myös 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen liittyen järjestettiin toimittajatapaaminen elokuussa, minkä seurauksena hanke sai medianäkyvyyttä muun muassa Helsingin Sanomissa.

#### **4. KANSAINVÄLINEN YHTEISTYÖ**

Toimintavuoden aikana Naisjärjestöjen Keskusliitto seurasi aktiivisesti YK:n, EU:n ja pohjoismaista tasa-arvopolitiikkaa.

## **YK:n naisten asemaa käsittelevä toimikunta CSW**

Erityinen painopiste kansainvälisessä tasa-arvopolitiikan seuraamisessa oli YK:n naisten asema -toimikunnan (*Commission on the Status of Women, CSW*) työskentely. 60. CSW:n pääteemana oli *Women's empowerment and its link to sustainable development* ja seurantateemana *The elimination and prevention of all forms of violence against women and girls*. Naisjärjestöjen Keskusliitto viesti näistä teemoista tiiviisti jäsenjärjestöilleen ja sosiaalisen median seuraajilleen. YK:n päämajassa New Yorkissa järjestettyyn CSW-istunnon ensimmäiseen viikkoon maaliskuussa osallistuivat Suomen virallisen delegaation asiantuntijajäsenenä puheenjohtaja Eva Biaudet ja pääsihteeri Terhi Heinilä.

NJKL oli mukana järjestämässä 11. Helvi Sipilä -seminaaria yhteistyössä muiden naisjärjestöjen, ulkoministeriön ja Suomen YK-edustuston kanssa (lisää kohdassa tapahtumat) ja valmistelemassa vuoden 2017 Helvi Sipilä -seminaaria. CSW-matkakuluja tuki ulkoministeriö. [Naisjärjestöjen Keskusliiton 60. CSW-istunnon raportti](#)

**CEDAW-väliraportti** Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui NYTKIS ry:n YK:n kaikkinaisten naisten syrjinnän poistamista koskevan yleissopimuksen (CEDAW) -kansalaisjärjestöraporttiin toimikunnan suosituksiin Suomelle naisiin kohdistuvasta väkivallasta. NJKL:n tekstiä raporttiin tuotti hallituksen varapuheenjohtaja **Terttu Utriainen**. Lausunto: [Kansalaisjärjestöt YK:lle: Suomen toimet naisiin kohdistuvaa väkivaltaa vastaan ovat vajavaisia](#)

## **European Women's Lobby**

Suomalaiset naisjärjestöt ovat mukana European Women's Lobbyssa (EWL) NYTKIS ry:n kautta. Brysselissä 2.–5.6.2016 järjestettyyn vuosikokoukseen ja seminaariin osallistui NJKL:n järjestösihteeri **Anniina Vainio**. Matkakuluista vastasi NYTKIS.

Vuosikokouksessa oli mukana 43 eri järjestöä ja lähes 100 osallistujaa. Ennen varsinaisen vuosikokouksen alkamista EWL, Women Refugee Commission (WRC) ja European Network of Migrant Women järjestivät tilaisuuden *From conflict to peace? #womensvoices*. Projektin tavoitteena on herättää tietoisuutta turvapaikanhakija- ja pakolaisnaisten tilanteesta ja parantaa naisten suojelemista väkivallalta sekä lähtöalueilla että eurooppalaisissa turvapaikkapolitiikoissa ja -käytännöissä.

Sääntömääräisten asioiden lisäksi vuosikokouksen aikana keskusteltiin muun muassa hoivasta, rahasta ja resursseista, naisista ja teknologiasta sijaissynnytyksistä, pornosta ja pornoteollisuudesta. Yleiskokouksessa Suomen edustajiksi EWL:n hallitukseen seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi valittiin varsinaisena jäsenenä **Petra Qvist-Hämäläinen** Svenska Kvinnoförbundetista ja varajäsenenä **Tiina Rosberg** Vihreistä naisista. European Disability Forumia hallituksessa edustaa suomalainen **Pirkko Mahlamäki**. Hallituksessa ovat edustettuina EWL:n jäsenmaat ja Euroopan laajuiset EWL:n jäsenorganisaatiot.

## **Pohjoismainen verkostoituminen ja vaikuttaminen**

Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui Suomen vuoden 2016 Pohjoismaiden ministerineuvoston puheenjohtajuuskauden eri tilaisuuksiin, mm. avausseminaariin *Miten voit Pohjola?* Turussa 27.–28.1.2016 ja sananvapautta ja sukupuolten tasa-arvoa koskevaan seminaariin 2.5.2016 Helsingissä.

***Naiset ja valta - suomalais-tanskalainen seminaari sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja poliittisesta päätöksenteosta*** Naisjärjestöjen Keskusliitto osallistui Suomen Tanskan suurlähetystön ja Suomen Pohjoismaisen ministerineuvoston puheenjohtajuuskauden organisaation järjestelyihin suomalais-tanskalaisen *Naiset ja valta* -seminaarin sukupuolten tasa-arvosta ja poliittisesta päätöksenteosta 14.–15.9.2016 Kööpenhaminassa.

## **Muu kansainvälinen toiminta**

**IWG - International Working Group on Women and Sport** Naisjärjestöjen Keskusliiton pääsihteerin **Terhi Heinilä** osallistui Kansainvälisen naisliikuntaverkosto IWG:n (International Working Group on Women and Sport) johtoryhmän kokoukseen 11.-12.4.2016 Tukholmassa ja samassa yhteydessä järjestettyyn European Women and Sport -konferenssiin "Moving towards gender equality in sport" 8.-10.4.2016 Johtaja **Marja Ruotanen** Euroopan neuvostosta muistutti, että naisilla ei edelleenkään ole samoja mahdollisuuksia urheilussa. "Tasavertainen kohtelu naisille ei riitä tasa-arvon saavuttamiseksi, vaan tarvitaan erityistoimia." Tilaisuuksien matkakustannuksista vastasivat Ruotsin urheilun keskusjärjestö RF ja Valo ry. Lue [EWS-konferenssin raportti](#).

Lisäksi NJKL osallistui huhtikuussa Euroopan tasa-arvoinstituutti EIGE:n Suomen tasa-arvotilastojen julkaisutilaisuuteen ja lokakuussa järjestettyyn Gender Statistic Global Forumiin Helsingissä sekä lokakuussa Brysselissä järjestettyyn Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen järjestämään koulutusmatkaan. Naisjärjestöjen Keskusliiton toimintaan tutustui kansainvälisiä delegaatioita.

## 5. TOIMINTARESURSSIEN TURVAAMINEN JA HALLINNON KEHITTÄMINEN

### Talouskertomus

**Naisjärjestöjen Keskusliiton merkittävin rahoituslähde oli valtion talousarviossa opetus- ja kulttuuriministeriön (OKM) kautta osoitettu toiminta-avustus laski merkittävästi, 14 prosenttia, vuodelle 2016.** Kun avustus oli vuonna 2015 158 000 euroa, oli se vuonna 2016 vain 136 000 euroa. Tässä summassa mukana oli myös eduskunnan myöntämä lisämääräraha naisjärjestöille. Ilman eduskunnan päätöstä, olisi lasku ollut vieläkin jyrkempi. Vielä vuonna 2012 Naisjärjestöjen Keskusliiton valtionapu oli 174 000 euroa.

**Naisjärjestöjen Keskusliitto ilmaisi syvän huolensa naisjärjestöjen resursseista ja mahdollisuudesta järjestön toiminnan jatkumiseen.** Samoin hallitus on miettinyt vaihtoehtoisia rahoitusmuotoja ja sopeuttanut toiminnan budjettiin. Kiinteät kulut on jo minimoitu ja valtaosa työstä tehdään vapaaehtoisvoimin.

Muita NJKL:n tuloja ovat muun muassa jäsenjärjestöjen maksamat jäsenmaksut, jotka kattavat vain pienen osan keskusliiton toiminnan kuluista. Keskusliiton omistama huoneisto Mannerheimintie 40 A 17 on ollut vuokrattuna kolmivuotisella sopimuksella Tmi Psykoterapeutti Ritva Piiraiselle 1.7.2011 lähtien. Kiinteistö Oy Mannerheimintie 40 A 15 on ollut vuokrattuna African Care ry:lle 1.7.2010 alkaen. Mannerheimintie 40 A 16 vuokralaisena jatkaa terapeutti Riitta Martsola.

Naisjärjestöjen Keskusliitto sai vuonna 2016 hanketukia seuraavasti:

**100 tasa-arvotekoa -hanke:** Suomi 100 -valtionapu 50 000 euroa (20 000 vuodelle 2016, 30 000 vuodelle 2017), lisäksi tasa-arvoasiain neuvottelukunta käytti toiminnassaan 20 000 euroa 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen siten, että NJKL laskutti neuvottelukuntaa toteutuneista kuluista, Svenska Folkskolans Vänner 2000 euroa (100 tasa-arvotekoa - päätöstilaisuus)

**Naisen nakerrettu euro:** Jenny ja Antti Wihurin rahasto 15 000 euroa

**CSW-kokoukseen osallistuminen:** Ulkoasiainministeriön ETYJ-tuki 2 800 euroa

**Naiset ja valta -seminaari:** Tanska-Suomi -kulttuurisäätiön tuki 1 500 euroa

**Kiitos tukijoille, yhteistyökumppaneille ja jäsenjärjestöille** Naisjärjestöjen Keskusliitto kiittää vuoden 2016 taloudellisia tukijoitaan toimintansa mahdollistamisesta. Suuri kiitos kuuluu yhteistyökumppaneillemme eri tilaisuuksissa: tasa-arvoasiain neuvottelukunta,

Helsingin kaupunki, Nordea, STM:n tasa-arvokeskus, eduskunnan naisverkosto, ulkoministeriö, Yleisradio, Kuntaliitto, Folkhälsan sekä Eurooppasali ja Hotelli Helka.

Kaiken toiminnan on mahdollistanut tiivis yhteistyö Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestöjen kanssa. Ilman jäsenjärjestöjen vahvaa osallistumista ja panostusta yhteiseen työhön, ei Naisjärjestöjen Keskusliiton toiminta olisi ollut mahdollista.

Tuloslaskelma osoittaa 9256 euron ylijäämää. Tarkempi selvitys keskusliiton taloudesta ja omaisuudesta löytyy tuloslaskelmasta ja taseesta.

## HALLINTO

### Kunniapuheenjohtaja

Ministeri Marjatta Väänänen 2011

### Kunniajäsenet

Valtiopäiväneuvos Elsi Hetemäki-Olander, 1995

Varatuomari Tuulikki Petäjämäki, 1995

Varatuomari Anneli Winter-Mäkinen, 1995

Opetusneuvos Raili Malmberg, 2001

Ministeri Elisabeth Rehn, 2001

Professori Päivi Setälä, 2001 *†7.3.2014*

Kansanedustaja Sirkka-Liisa Anttila, 2006

VTM Leena Krohn, 2006

LL Laura Finne-Elonen, 2011

Tuija-Riitta Lindholm, 2011

Varatoimitusjohtaja Leena Linnainmaa, 2011

Pastori Leena Salmensaari, 2011

### Hallitus

Hallitus kokoontui toimintakertomusvuonna kymmenen kertaa.

	Toimi- kaudet	läsnäolo kokouksissa
Puheenjohtaja		
Kansanedustaja Eva Biaudet	2016-2018	9
Varapuheenjohtajat		
Erikoissairaanhoidaja Elina Suonio-Peltosalo (Kokoomuksen Naisten Liitto ry)	2012-2017	9
Rikosoikeuden professori emerita Terttu Utriainen (Zonta International Piiri 20 ry)	2013-2018	10
Jäsenet		
Erityisluokanopettaja Annamaija Eskola (Kalevalaisten Naisten Liitto ry)	2011-2016	6
FM, Oik.yo Katariina Heikkinen (Naisten Linja Suomessa ry)	2016-2018	8
Kansanedustaja Heli Järvinen (Suomen Yrittäjänaiset ry)	2012-2017	8
Viestintäkonsultti Satu Keiski-Toni (Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry)	2015-2017	8
FM, VTM Anna-Mari Kivimäki (Suomen Naisyhdistys ry)	2016-2018	6
Toimittaja Päivi Nikkilä (Naistoimittajat ry)	2014-2016	8
Kehittämispäällikkö Leea Paija	2011-2016	6

(Suomen Voimisteluliitto ry)

Neuvotteleva virkamies Elina Palola (Eurooppalaiset ry)	2012-2017	8
Opetusneuvos Riikka Vacker (Marttaliitto ry)	2014-2016	10
Nuorisopedagogi Pia Öhman (Suomen NNKY-liitto ry)	2013-2015	5

### **Tilintarkastajat**

Varsinainen KHT Hannele Stenmark (BDO Oy)  
Varalla KHT Pertti Hiltunen (BDO Oy)

### **Toiminnantarkastajat**

Varsinainen Pirta Hulsi  
Varalla Leena Jääskeläinen

### **Keskusliiton toimisto**

Toimisto sijaitsee Naisten Kulttuuriyhdistyksen tiloissa osoitteessa Fredrikinkatu 39 C 22, 00120 Helsinki.

### **Työntekijät**

Pääsihteeri	LitM Terhi Heinilä
Järjestösihteeri (13.4.2016 asti)	YTM Sonja Tihveräinen
Järjestösihteeri (13.4.2016 alkaen)	VTM Anniina Vainio
Harjoittelija (18.1.–31.5.2016)	VTK Anni Hyvärinen
Harjoittelija (15.8.2016–31.01.2017)	HTK Anni Yrjänheikki
Projektipäällikkö, 100 tasa-arvotekoa (9.9.2016 lähtien opintovapaalla)	VTK Liisa Ketolainen
Projektikoordinaattori, 100 tasa-arvotekoa (5.9.2016 lähtien)	VTM Hanna Kemppainen

Työterveyspalvelut ostettiin vuonna 2016 Diacor terveystyöpalvelut Oy:ltä.

Taloushallinnon palvelut on toimintavuoden aikana ostettu Necarex Oy:ltä.

### **Työvaliokunta ja toimikunnat**

#### **Työvaliokunta**

Eva Biaudet, pj  
Elina Suonio-Peltosalo, vpj  
Terttu Utriainen, vpj  
Satu Keiski-Toni  
Pia Öhman  
sihteerinä Terhi Heinilä

#### **Vaikuttaminen, viestintä ja kansainväliset asiat -toimikunta**

Satu Keiski-Toni (pj)  
Katariina Heikkinen  
Päivi Nikkilä  
Leea Paija  
Riikka Vacker  
sihteerinä Terhi Heinilä

## **Järjestö- ja taloustoimikunta**

Pia Öhman (pj)  
Anna-Mari Kivimäki  
Elina Palola  
Anita Paulig

sihteerinä Terhi Heinilä

## **Toimikuntien toiminta vuonna 2016**

### **Työvaliokunta**

Työvaliokunta valmisteli hallituksen kokouksia ja työvaliokuntaa konsultoitiin hallituksen työskentelyssä ja muissa valmistelutehtävissä säännöllisesti sähköpostitse. Työvaliokunnan jäsenet toimivat NJKL:n edustajina eri tehtävissä sidosryhmien kokouksissa ja muissa tilaisuuksissa.

### **Järjestö- ja taloustoimikunta**

Taloustoimikunta kokoontui yhden kerran. Toimikunta seurasi tarkasti taloudellista tilannetta, suunnitteli ja teki toimenpiteitä talouden tasapainottamiseksi sekä haki uusia tulolähteitä.

### **Vaikuttaminen, viestintä ja kansainväliset asiat -toimikunta**

Järjestö- ja viestintätoimikunta kokoontui kaksi kertaa. Kokousten välillä toimikunta työsti asioita myös sähköisesti ja neuvotteli liiton viestinnästätoimikunnan puheenjohtaja Satu Keiski-Tonin kanssa. Toimikunta työsti mm. liiton viestinnän ja markkinoinnin linjauksia ja tavoitteita sekä tehosti mediaviestintää.

### **Vaalivaliokunta**

Vaalivaliokuntaan valittiin kevätkokouksessa 28.4.2016:

Merja Laitinen	Lastentarhanopettajaliitto LTOL ry
Pirjo-Liisa Penttinen	Suomen NNKY-Liitto ry
Eija Viitanen	Suomen Keskustanaiset ry
Salla Tuominen	Zonta International Piiri 20 ry
Lea Sairanen	Marttaliitto ry

Puheenjohtajaksi valittiin Pirjo-Liisa Penttinen. Sihteerinä toimi järjestösihteerinä Anniina Vainio. Vaalivaliokunta kokoontui kaksi kertaa.

## **6. LIITON KOKOUKSET**

**Kevätkokous** Naisjärjestöjen Keskusliiton sääntömääräinen kevätkokous pidettiin Euroopasalissa 28.4.2016. Ennen kokousta järjestettiin seminaari teemalla "Naisen nakerrettu euro" - talous, työelämä ja epätasa-arvo. Tilaisuus toteutettiin yhteistyössä YK-liitto ry:n, Eurooppalaiset ry:n, Naistoimittajat ry:n, Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry:n, Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry:n, Vammaisjärjestöjen naisverkoston sekä Zonta International Piiri 20 ry:n kanssa. Kokouksessa oli läsnä 74 kokousedustajaa, joista 56 oli äänivaltaista, edustaen yhteensä 37 järjestöä. Kokouksen puheenjohtajana toimi Suomen NNKY-liiton hallituksen puheenjohtaja **Minna Hietamäki**.

Kevätkokouksessa käsiteltiin sääntömääräisten asioiden ohella julkilausuma "Naisen euro on saatava nousuun", joka lähetettiin medialle ja jäsenjärjestöille. Se on myös luettavissa NJKL:n nettisivuilla sekä Facebook-sivulla.

Kevätkokouksessa hyväksyttiin keskusliiton toimintalinjausten ja kehittämistoimenpiteiden päivitykset *Jäsenjärjestöjen ja sidosryhmien odotukset* kohtaan 3. Toimintalinjaukset ja kehittämistoimenpiteet pitävät sisällään keskusliiton vision, mission, arvot ja

toimintaperiaatteet sekä kehittämistoimet 2016–2017. Kevätkokouksessa esiteltiin myös hallituksen esitys sääntömuutosesitykseksi. Suurimmat muutokset koskivat yhden vuosikokouksen malliin siirtymistä, sähköisen vuosikokoukseen mahdollistamista sekä hallitusten peräkkäisten toimikausien rajaamista kolmesta kahteen. Sääntömuutosesitys hyväksyttiin kokouksessa ensimmäisen kerran.

**Syyskokous** Naisjärjestöjen Keskusliiton sääntömääräinen syyskokous pidettiin 17.11.2016 Nordean Vanhassa pankkialissa. Kokousta edelsi Nordean kanssa yhteistyössä järjestetty Naiset globaalissa taloudessa -keskustelutilaisuus. Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin Naistoimittajat ry:n hallituksen puheenjohtaja **Hannele Huhtala**. Läsnä oli 68 äänivaltaista kokousedustajaa 41 jäsenjärjestöstä. Lisäksi läsnäolo- ja puheoikeus myönnettiin 26 äänivallattomalle osallistujalle.

Syyskokouksen aluksi esiteltiin kevätkokouksen ensimmäisessä käsittelyssä hyväksymä esitys liiton sääntömuutokseksi. Keskustelun jälkeen sääntömuutos hyväksyttiin yksimielisesti ja se astui tämän toisen käsittelyn jälkeen voimaan välittömästi.

Syyskokouksessa valittiin neljä hallituksen jäsentä kolmivuotiskaudeksi 2017 - 2019 erovuoroisten tilalle. NJKL markkinoi hallitusvaalia jäsenjärjestöilleen kampanjalla "Vaikuttamisen paikkoja osaaville naisille". Kymmenen ehdokkaan joukosta Naisjärjestöjen Keskusliiton hallitukseen valituiksi tulivat **Päivi Nikkilä** (Naistoimittajat ry), **Sonja Raunio** (Tunne Rintasi ry), **Millariikka Rytkönen** (Suomen Kätilöliitto ry) ja **Riikka Vacker** (Marttaliitto ry).

Syyskokouksessa juhlittiin 105-vuotista Naisjärjestöjen Keskusliittoa ja hyväksyttiin jäsenjärjestöjen kanssa yhdessä laaditut kuntavaalitavoitteet vuodelle 2017.

## **Sääntömuutos**

Naisjärjestöjen Keskusliiton hallituksen sääntötyöryhmä valmisteli vuonna 2015 sääntömuutosta, jonka käsittelyä jatkettiin vuonna 2016. NJKL:n hallituksen 1/2016 kokous perusti sääntötyöryhmän, johon kuuluivat **Terttu Utriainen** (työryhmän puheenjohtaja), **Merja Helle** Naisten Kulttuuriyhdistys ry:stä, **Leena Linnainmaa** Suomen UN Women ry:stä, **Pirjo-Liisa Penttinen** Suomen NNKY-liitto ry:stä ja **Riikka Vacker** NJKL:n hallituksesta. Työryhmän sihteerinä toimi NJKL:n pääsihteerinä **Terhi Heinilä**.

Sääntötyöryhmä kokoontui 18.2., jonka jälkeen se esitti sääntömuutokset hallitukselle. NJKL:n hallituksen kokous 1.3. käsitteli ehdotuksen ja lähetti sen jäsenjärjestöjen kommentoitavaksi. Kommentteja aikavälillä 7.–21.3.2016 lähettivät Marttaliitto, Suomen Akateemisten Naisten Liitto, Vantaan Nicehearts ja Zonta International Piiri 20. Kommenttien perusteella NJKL:n hallitus valmisteli esityksen Naisjärjestöjen Keskusliiton kevätkokoukselle. Patentti- ja rekisterihallitus ennakkotarkasti säännöt ja ilmoitti ne hyväksytyiksi 19.4.2016. NJKL:n kevätkokous hyväksyi yksimielisesti sääntömuutosehdotuksen ensimmäisessä käsittelyssä 28.4.2016. Syyskokous hyväksyi sääntömuutosehdotuksen sen toisessa käsittelyssä 17.11.2016, ja säännöt astuivat voimaan välittömästi.

Uudistuneiden sääntöjen suurimmat muutokset koskivat yhden vuosikokouksen malliin siirtymistä, sähköisen vuosikokoukseen mahdollistamista sekä hallitusten peräkkäisten toimikausien rajaamista kolmesta kahteen. [Naisjärjestöjen Keskusliiton säännöt](#)



## JÄSENJÄRJESTÖT

**Naisjärjestöjen**

**Keskusliiton**

**jäsenjärjestöt**

**31.12.2016**

African Care ry  
Architecta, Suomen Naisarkkitehtien Yhdistys - Finlands Kvinnliga Arkitekters Förening ry  
Eurooppalaiset ry  
Finlands svenska Marthaförbund rf  
Helsingin Saskia ry  
Imetyksen tuki ry  
Insinöörien rouvat ry  
Kalevalaisten Naisten Liitto ry  
Kokoomuksen Naisten Liitto ry  
Kotitalousopettajien liitto - Hushållslärarnas förbund ry  
Kuluttajaekonomistit ja teknologit ry (COTES)  
Kuurojen Liitto ry  
Käkisalmen Kaupungin Rouvasväen Yhdistys ry  
Lastentarhanopettajaliitto LTOL - Barnträdgårdsläraryrket BTLF ry  
Lyömätön Linja Espoossa ry  
Maa- ja kotitalousnaisten Keskus ry  
Maanpuolustusnaisten Liitto ry  
Marttaliitto ry  
Monika-Naiset liitto ry  
Naisagronomit ry  
Naisjuristit - Kvinnliga jurister ry  
Naismetsänhoitajat ry  
Naisopiston Ystävät ry  
Naisten Idea- ja Keksintöliitto ry  
Naisten Kulttuuriyhdistys ry  
Naisten Linja Suomessa ry  
Naistenkartano ry  
Naisteologit ry  
Naistoimittajat ry  
Naisyrittäjyyskeskus ry  
Nicehearts ry  
Perussuomalaiset Naiset ry  
Puutarhanaiset - Trädgårdskvinnorna ry  
Ruseti - Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry  
Soroptimist International Finland ry  
Suomalainen Naisliitto ry  
Suomen Akateemisten Naisten Liitto - Finlands Kvinnliga Akademikers Förbund ry  
Suomen Delta Kappa Gamma -yhdistys ry  
Suomen Keskustanaiset ry  
Suomen Kosmetologien Yhdistys - Kosmetologföreningen i Finland ry  
Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Naiset ry  
Suomen Kätilöliitto - Finlands Barnmorskeförbund ry  
Suomen liike- ja virkanaisten liitto - Finlands yrkeskvinnors förbund ry  
Suomen Naishammaslääkärit ry  
Suomen Naislääkäriyhdistys - Finlands kvinnliga läkares förening ry  
Suomen Naisyhdistys ry  
Suomen Nuorten Naisten Kristillisten Yhdistysten Liitto ry  
Suomen sairaanhoitajaliitto ry  
Suomen Valkonauhaliitto - Förbundet Vita Bandet i Finland ry  
Suomen Voimisteluliitto ry  
Suomen Yrittäjänaiset ry

Svenska Kvinnoförbundet rf  
Tekstiiliopettajaliitto ry  
Tunne rintasi ry  
Vaikuttajaverkosto WoMan ry  
Vihreät Naiset ry  
Women in Film & Television Finland  
WIZO rf  
ZONTA International Piiri 20 ry

Yhteensä 59 järjestöä, joissa on yli 400.000 henkilöjäsentä

### **Muutokset jäsenkunnassa**

Toimintavuoden 2016 aikana Monika-Naiset Liitto ry, Suomen sairaanhoitajaliitto ry, Rusetti – Vammaisten naisten valtakunnallinen yhdistys ry ja Women in Film & Television Finland (WIFT) ry liittyivät jäseniksi Naisjärjestöjen Keskusliittoon.

### **Jäsenjärjestöjen merkkivuodet 2016**

Suomen NNKY-Liitto ry 120 vuotta

Suomen Keskustanaiset ry 75 vuotta

Naistoimittajat ry 70 vuotta

Suomen Liike- ja virkanaisten liitto BPW Finland ry 70 vuotta

African Care ry 15 vuotta

Suomen Voimisteluliitto 120 vuotta

### **Kannanotot ja tiedotteet**

- 11.1.2016 Kannanotto: Seksuaalisen häirinnän ehkäiseminen vaatii välittömiä toimenpiteitä
- 8.3.2016 Kannanotto: Sosiaali- ja terveydenhuollon uudistuksen sukupuolivaikutukset on arvioitava
- 29.4.2016 Kevätkokouksen julkilausuma: Naisen euro on saatava nousuun
- 11.5.2016 Kannanotto: Hallituksen tasa-arvo-ohjelma 2016–2019
- 27.5.2016 Kannanotto: Naisjärjestöjen Keskusliitto tyttöjen ja naisten ihmisoikeuksien puolesta – ihmiskauppaa, prostituutiota ja seksuaalista hyväksikäyttöä vastaan
- 16.8.2016 Presidentti Halonen mukaan 100 tasa-arvotekoa -hankkeeseen
- 31.8.2016 Tiedote: Tasa-arvo merkitsee Suomelle enemmän kuin suurmiehet
- 12.9.2016 Avoin kirje: Naisiin kohdistuva väkivalta huomioitava auttavan puhelimen toteuttamisessa ja toiminnassa
- 20.9.2016 THL:n pääjohtaja Juhani Eskolan vastaus NJKL:n avoimeen kirjeeseen
- 28.9.2016 Naisten oikeudet saatava osaksi kansallista perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelmaa
- 29.9.2016 Naisvaikuttajafoorumin kannanotto tasa-arvosta sote- ja maakuntauudistuksessa: yli 100 vuotta naisten tasa-arvon ja hyvinvointiyhteiskunnan puolesta teemaksi kuntavaaleihin
- 3.10.2016 Naisten ja miesten palkkaerot on poistettava – Naisten palkkapäivä 31.10.2016
- 4.10.2016 Jäsenjärjestöjä on nyt 59 – tervetuloa joukkoomme, Rusetti!
- 13.10.2016 100 tasa-arvotekoa palkittiin vuoden 2016 tasa-arvotekona
- 8.11.2016 100 tasa-arvotekoa -kunnia-toimikunta aloittaa työnsä historiallisena päivänä
- 17.11.2016 Syyskokouksen hallitusvaalien henkilövalinnat
- 18.11.2016 Syyskokouksen julkilausuma: sukupuolten tasa-arvon edistäminen lisättävä maakuntalakiin
- 16.12.2016 Tiedote: 100 tasa-arvotekoa -hanke starttaa naisten ja tasa-arvon Suomi 100 -juhlavuoden!

### **Lausunnot**

- 4.3.2016 Lausunto ihmiskaupan vastaisesta toimintaohjelmasta
- 3.5.2016 Lausunto luonnoksesta tasa-arvolain ja tasa-arvovaltuutetusta annetun lain 2§:n muuttamisesta
- 31.5.2016 Lausunto nimilain uudistamista koskevasta arviomuistiosta
- 14.6.2016 Naisjärjestöjen Keskusliitto vastustaa tasa-arvovaltuutetun tehtävän lakkauttamista

8.11.2016 Lausunto hallituksen esitysluonnokseksi eduskunnalle maakuntauudistukseksi ja sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisuudistukseksi sekä niihin liittyviksi laeiksi

### **Kuulemistilaisuudet**

28.9.2016 Valtioneuvoston kansallisen perus- ja ihmisoikeustoimintaohjelman kuulemistilaisuus, oikeusministeriö

23.11.2016 Sosiaali- ja terveysministeriön koordinoiman kaikista ministeriöistä koostuvan tasa-arvotyöryhmän kuuleminen hallituksen tasa-arvo-ohjelman toteutumisesta ja sukupuolinäkökulman valtavirtaistamisesta valtioneuvostossa, puheenjohtajana Päivi Sillanaukee. Naisjärjestöjen Keskusliitolta STM:n pyytämä puheenvuoro siitä, miten NJKL näkee hallituksen tasa-arvo-ohjelman toteutumisen.

19.12.2016 Ihmisoikeusneuvoston yleismaailmallinen määräaikaistarkastelu (UPR), ulkoministeriö

Kuulemistilaisuuksissa NJKL:ää edusti pääsihteeri Terhi Heinilä.

## LIITE 2

Katso 100 tasa-arvotekoa -hankkeen väliraportti LIITE 2a, tasa-arvoteko -listaus LIITE 2b ja starttitilaisuuden ohjelma LIITE 2c

### **100 tasa-arvotekoa -kumppanitahot**

#### **Vastuutahot:**

- Tasa-arvoasiain neuvottelukunta TANE
- Naisjärjestöjen Keskusliitto – Kvinnoorganisationernas Centralförbund ry

#### **Kumppanitahot**

- Eduskunnan naisverkosto
- Helsingin kaupunki
- Helsingin poliisi
- Suomen Kuntaliitto
- Yleisradio Oy

#### **Hankkeeseen ovat sitoutuneet osallistumaan seuraavat Naisjärjestöjen Keskusliiton jäsenjärjestöt**

- African Care ry
- BPW Finland - Suomen liike- ja virkanaisten liitto ry
- Eurooppalaiset ry
- Naisten Linja Suomessa ry
- Kalevalaisten Naisten Liitto ry
- Kokoomuksen Naisten Liitto ry
- Kotitalousopettajien liitto ry
- Naistoimittajat ry
- Monika-Naiset liitto ry
- Perussuomalaiset Naiset ry
- Suomalainen Naisliitto ry
- Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry
- Suomen Keskustalaiset ry
- Suomen Kosmetologien Yhdistys ry
- Suomen Kristillisdemokraattiset (KD) Naiset ry
- Suomen Kätilöliitto ry
- Suomen Naisyhdistys ry
- Suomen Nuorten Naisten Kristillisten Yhdistysten Liitto ry
- Suomen sairaanhoitajaliitto ry
- Suomen Voimisteluliitto ry
- Svenska Kvinnoförbundet rf
- Tunne rintasi ry
- Vantaan Nicehearts ry
- Vihreät Naiset ry
- Zonta International Piiri 20 ry

#### **Muut yhteistyökumppanit**

- Naisasialiitto Unioni ry
- Naisjärjestöt yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry
- Sosialidemokraattiset Naiset
- Suomen UN Women ry
- Vammaisjärjestöjen naisverkosto
- Vasemmistonaiset

#### **Viestinnällisiin tukitoimiin ja valtakunnalliseen levittämiseen osallistuvat tahot**

- Marttaliitto ry
- Finlands svenska Marthaförbund rf

## **Kunniatoimikunnan jäsenet, 100 tasa-arvotekoa**

presidentti Tarja Halonen, puheenjohtaja  
Aapio Lasse, poliisipäällikkö, Helsingin poliisi  
Anttila Sirkka-Liisa, kunniajäsen, Naisjärjestöjen Keskusliitto  
Arhinmäki Paavo, kansanedustaja  
Askola Irja, piispa, Helsingin hiippakunta  
Biaudet Eva, puheenjohtaja, Naisjärjestöjen Keskusliitto  
Brax Tuija, puheenjohtaja, Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry  
Bruun Niklas, yksityisoikeuden professori, Helsingin yliopisto; YK:n CEDAW-komitean jäsen  
Essak Batulo, puheenjohtaja, African Care  
Essayah Sari, Kansainvälisen olympiakomitean jäsen; puheenjohtaja, KD  
Heinilä-Hannikainen Tarja, johtaja, tasa-arvovyksikkö, sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö  
Huuhtanen Riitta, toimitusjohtaja, Kalevala Koru Oy  
Iisalo-Mattila Raija, IWG-puheenjohtaja 2010–2014, urheilun ja kulttuurin tasa-arvoasiantuntija  
Jyrkinen Marjut, sukupuolentutkimuksen apulaisprofessori, Helsingin yliopisto  
Kiianlinna Liisa, juristinaisten kansainvälisen järjestön (FIFCJ) varapuheenjohtaja  
Knihtilä Elina, puheenjohtaja, WIFT Finland ry; professori, Taideyliopiston teatterikorkeakoulu  
Lammila Anne, tasa-arvosuurlähettiläs, ulkoasiainministeriö  
Lehikoinen Anita, kansliapäällikkö, opetus- ja kulttuuriministeriö  
Lindberg Jarmo, kenraali, komentaja, puolustusvoimat  
Linnainmaa Leena, varatoimitusjohtaja, Keskuskauppakamari; puheenjohtaja, Suomen UN Women ry  
Lohela Maria, eduskunnan puhemies  
Vierelä Anne, puheenjohtaja, Suomen Voimisteluliitto  
Mélart Leila, tasa-arvoneuvos, 100 tasa-arvotekoa -hankkeen ideoija  
Mäkinen Pirkko, tasa-arvovaltuutettu  
Ohls Gunilla, strategiajohtaja, Yleisradio  
Pihkala Marja, puheenjohtaja, Rusetti ry; Vammaisjärjestöjen naisverkosto  
Raassina Sari, puheenjohtaja, tasa-arvoasiain neuvottelukunta ja eduskunnan naisverkosto  
Razmyar Nasima, puheenjohtaja, Monika-Naiset Liitto ry  
Rehn Elisabeth, ministeri  
Rytkönen Millariikka, puheenjohtaja, Suomen Kätilöliitto  
Sairanen Lea, puheenjohtaja, Marttaliitto ry  
Selin Ann, puheenjohtaja, Palvelualojen ammattiliitto (PAM)  
Viljanen Ritva, apulaiskaupunginjohtaja, Helsingin kaupunki  
Wikberg Kristina, johtaja, Suomen Kuntaliitto  
Wilhelmsson Thomas, kansleri, Helsingin yliopisto  
Ylä-Anttila Merja, vastaava päätoimittaja, MTV Uutiset

## LIITE 3

### **Keskusliiton edustukset muissa järjestöissä / edustajat vuosikokouksissa**

#### **Naisjärjestöt Yhteistyössä - Kvinnoorganisationer i Samarbete NYTKIS ry**

1. edustaja Leea Paija(äänivaltainen)
2. edustaja Riikka Vacker
3. edustaja Elina Suonio-Peltosalo
4. edustaja Pia Öhman

Pääsihteeri Terhi Heinilä hallituksen varsinainen jäsen

Järjestösihteeri Sonja Tihveräinen hallituksen varajäsen huhtikuuhun 2016 asti, minkä jälkeen varajäsenenä järjestösihteeri Anniina Vainio

#### **Suomen UN Women – Finlands UN Women ry**

Elina Suonio-Peltosalo

#### **Suomen YK-liitto**

Leea Paija

#### **Väestöliitto** (vuosivaltakirjalla)

Leea Paija ja Riikka Vacker varsinaiset edustajat

Päivi Nikkilä ja Elina Palola varaedustajat

#### **Mandaattiedustukset**

*Maanpuolustusopetuksen neuvottelukunta MONK:* Eva Biaudet varsinainen jäsen, Terhi Heinilä varajäsen. Neuvottelukunta järjesti kaksi kokousta, joista toinen oli sähköinen.

*Suomen itsenäisyyden juhluvuoden valtuuskunta:* Terhi Heinilä, jäsen, nimetty 9/2014. Valtuuskunta kokoontui kahteen kokoukseen ja Suomen itsenäisyyden juhluvuoden avaustilaisuuteen uudenvuoden aattona.

*We All Finland -neuvottelukunta:* Terhi Heinilä, jäsen. Neuvottelukunta kokoontui kahdesti ja järjesti asiantuntijaseminaareja.

#### **Edustukset muissa toimikunnissa, neuvottelukunnissa ja työryhmissä**

*Tasa-arvoasiain neuvottelukunta:* Naisjärjestöjen Keskusliitolla on pysyvä asiantuntijajäsenyys. Terhi Heinilä varsinainen jäsen, Anniina Vainio varajäsen

*Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Sukupuoli, talous ja valta -jaosto:* Terttu Utriainen varsinainen jäsen, Anniina Vainio varajäsen

*Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta -työryhmä:* Elina Palola varsinainen jäsen, Päivi Nikkilä/Anniina Vainio varajäsen

*Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Kunta- ja itsehallintoalue työryhmä:* Terhi Heinilä  
varsinainen jäsen, Riikka Vacker varajäsen

*Tasa-arvoasiain neuvottelukunnan Kuntavaalityöryhmä:* Anniina Vainio varsinainen jäsen

*Tasa-arvovaltuutetun ja yhdenvertaisuusvaltuutetun toiminnan kehittäminen ja mahdollinen yhdistäminen, oikeusministeriön asiantuntijatyöryhmä:* puheenjohtaja Eva Biaudet, jäsen

*Vapaaehtoinen pelastuspalvelu Vapepa, keskustoimikunta:* Terttu Utriainen, toimisto varalla

*TASOVA-ohjausryhmä:* Terhi Heinilä, jäsen

*Tasa-arvotiedon keskus Minnan asiantuntijaryhmä:* Terhi Heinilä, jäsen

*International Working Group on Women and Sport (IWG), johtoryhmä:* Terhi Heinilä, Co-Opted Member



### Keskeisimmät tilaisuudet jäsenjärjestöille ja sidosryhmille

- **Kansainvälisen naistenpäivän juhla** 8.3.2016 Helsingin yliopiston juhlasalissa. Teemana oli Naiset ja kestävä kehitys. Juhlan järjestivät Helsingin Yliopisto, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Suomen UN Women ja Helsingin yliopiston Alumni ry, 300 osallistujaa.
- **11. kansainvälinen Helvi Sipilä seminaari Women at the Heart of Peace and Security** (CSW-istunnon virallinen oheistapahtuma), 17.3.2016 YK, New York. Seminaarin koordinaattorina toimii Suomen Akateemisten Naisten Liitto (SANL), lisäksi mukana seminaarin yhteistyössä ovat aiemmin olleet NJKL, NYTKIS, Suomen UN Women ja Suomen NNKY-liitto. 200 osallistujaa.
- **Naisten nakerrettu euro – talous, työ ja epätasa-arvo -seminaari** 28.4.2016 Eurooppasalissa. Järjestäjinä Naisjärjestöjen Keskusliitto, YK-liitto ry, Eurooppalaiset ry, Naistoimittajat ry, Naisjärjestöt Yhteistyössä NYTKIS ry, Suomen Akateemisten Naisten Liitto ry, Vammaisjärjestöjen naisverkoston sekä Zonta International Piiri 20 ry. Noin 80 osallistujaa.
- **Naisjärjestöjen Keskusliiton kevätkokous** 28.4.2016 Eurooppasalissa, yhteensä noin 80 osallistujaa.
- **100 tasa-arvotekoa -verkostoitumistilaisuus** järjestettiin 23.8.2016 hankkeen kumppanijärjestöille ja NJKL:n jäsenjärjestöille, 40 osallistujaa.
- **100 tasa-arvotekoa -hankkeen esittely medialle** Naisjärjestöjen Keskusliiton ja TANEn aamiaistapaamisessa 31.8.2016, 20 osallistujaa.
- **Kuntien naisvaikuttajafoorumi 29.9.2016 Kuntatalolla.** Järjestäjinä Kuntaliitto, Naisjärjestöjen Keskusliitto, Naisjärjestöt yhteistyössä NYTKIS ry, Monika-Naiset liitto ry ja tasa-arvoasian neuvottelukunta.
- **Naiset ja valta - suomalais-tanskalainen seminaari sukupuolten välisestä tasa-arvosta ja poliittisesta päätöksenteosta** 14.–15.9.2016 Kööpenhaminassa Suomen suurlähetystössä, noin 100 osallistujaa.
- **Nakertaako sote naisten työpaikkoja? Sukupuolten tasa-arvo sote-uudistuksen henkilöstömuutoksissa -seminaari** 12.10.2016 osana Tasa-arvopäivien ohjelmaa THL:ssä.
- **100 tasa-arvotekoa -kunnia toimikunnan kokous** Helsingin kaupungin Empire-salissa 8.11.2016, 40 osallistujaa
- **Naiset globaalissa taloudessa -keskustelutilaisuus** 17.11.2016 Nordean Vanha pankkisali, järjestäjinä Naisjärjestöjen Keskusliitto ja Nordea, noin 80 osallistujaa.
- **Naisjärjestöjen Keskusliiton syyskokous** 17.11.2016 Nordean Vanha pankkisali, yhteensä noin 100 osallistujaa.
- **Ulkoministeriön 100 tasa-arvotekoa -julkistamistilaisuus** Ulkoasiainministeriössä 15.12.2016, noin 50 osallistujaa.
- **100 tasa-arvotekoa -starttitilaisuus** 16.12.2016 Helsingin kaupungintalon juhlasalissa, yhteensä noin 400 osallistujaa.